

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 15 · 14. november
Sesjonen 2017–2018

Møte tirsdag den 14. november 2017 kl. 10

President: Olemic Thommessen

Dagsorden (nr. 15):

1. Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Lars Haltbrekken om å iverksette umiddelbar stans i all assistert retur og tvangsretur av asylsøkere til Afghanistan frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018) (Dokument 8:56 S (2017–2018))

2. Referat

Presidenten: Representantene Tuva *Moflag*, Per Olaf *Lundteigen*, Silje *Hjemdal*, Hege Haukeland *Liadal* og Solveig Sundbø *Abrahamsen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter tar nå sete:

For Vest-Agder fylke: Mathias *Bernander*For Oslo: Zaineb *Al-Samarai* og Astrid Nøklebye *Heiberg*For Østfold fylke: Siv Henriette *Jacobsen* og Elin *Tvete*

Fra representanten Lars *Haltbrekken* foreligger meddelelse om at den innvilgede permisjon i tiden fra og med 14. november til og med 16. november endres til å gjelde dagene 15. og 16. november. – Denne meddelelse tas til etterretning.

Fra representantene Åsmund *Aukrust* og Gisle Meiningen *Saudland* foreligger søknader om permisjon i dagene 15. og 16. november, begge for å delta i høynivådelen av den 23. partskonferanse under FNs klimakonvensjon, COP23, i Bonn.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Disse søknader behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Vest-Agder fylke: Theodor Barndon *Helland*
For Akershus fylke: Mani Hussaini

Statsråd Sylvi Listhaug overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Arild Grande vil fremsette et representantforslag.

Arild Grande (A) [10:02:30]: På vegne av stortingsrepresentantene Hadia Tajik, Lise Christoffersen, Siv Henriette Jacobsen, Øystein Langholm Hansen, Jonas Gahr Støre og meg selv har jeg gleden av å fremme et representantforslag om fjerning av utvidet adgang til midlertidig ansettelse.

Presidenten: Representanten Terje Breivik vil fremsette et representantforslag.

Terje Breivik (V) [10:02:59]: På vegne av representantene Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og meg selv har jeg gleden av å setja fram eit representantforslag med den prangande tittelen «å videreføre redegjørelsesplikten fra 1. januar 2018».

Presidenten: Representanten Anette Trettebergstuen vil fremsette et representantforslag.

Anette Trettebergstuen (A) [10:03:31]: På vegne av representantene Hadia Tajik, Rigmor Aasrud, Masud Gharahkhani, Kari Henriksen og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om krav til tros- og livssynssamfunn i forbindelse med offentlig støtte.

Presidenten: Representanten Hans Fredrik Grøvan vil fremsette et representantforslag.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [10:03:56]: På vegne av representantene Olaug V. Bollestad, Steinar Reiten, Kjell Ingolf Ropstad og meg selv har jeg gleden av å fremme et representantforslag om å gi alle elever i Norge tilbud om skolegudstjeneste før jul.

Presidenten: Representanten Karin Andersen vil fremsette et representantforslag.

Karin Andersen (SV) [10:04:22]: På vegne av stortingsrepresentantene Petter Eide og meg selv vil jeg sette fram forslag om å innføre rimelighetsvilkår for internflukt i utlendingsloven, sikre reelle barnefaglige vurderinger mv.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:04:49]

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Lars Haltbrekken om å iverksette umiddelbar stans i all assistert retur og tvangsretur av asylsøkere til Afghanistan frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018) (Dokument 8:56 S (2017–2018))

Presidenten: Presidenten vil foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil åtte replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Rigmor Aasrud (A) [10:05:44]: Bakgrunnen for saken i dag er et forslag fra SV om å stanse all retur av asylsøkere til Afghanistan, både voksne, ungdom og barn, enten det skjer frivillig eller med tvang. På onsdag fikk Stortinget en grundig gjennomgang av sikkerheten i Afghanistan ved asylretur. Vi vil understreke at det er regjeringens ansvar å forsikre seg om at det er trygt å returnere.

Arbeiderpartiet har lenge vært urolig for den kraftige veksten i antall enslige mindreårige asylsøkere med midlertidig opphold i Norge. Fra januar til oktober i 2017 fikk om lag 42 pst. av de enslige mindreårige asylsøkerne midlertidig opphold. Mellom 2009 og 2015 var andelen kun 4 pst. Det som var unntaksregelen, har nå blitt hovedregelen.

Da Stortinget behandlet Prop. 90 L for 2015–2016, sa regjeringen at en oppheving av rimelighetskriteriet først og fremst skulle ha betydning for om det skulle gis beskyttelse etter beskyttelsesstatusen eller opphold på humanitært grunnlag. Og det ble sagt at de som ikke lenger får rett til opphold etter beskyttelsesstatusen, vil få søknadene vurdert etter den skjønnsmessige bestemmelsen i § 38, altså humanitært opphold, og at innholdet i denne bestemmelsen normalt ville favne de tilfeller hvor det tidligere ble vurdert urimelig å henvide til internflukt. Arbeiderpartiet la dette til grunn da vi støttet forslaget. Det var ingenting i forslaget som tydet på at det skulle bli en så stor endring i hvem som fikk midlertidig opphold og hvem som fikk lov å bli.

Regjeringen gikk enda grundigere til verks. I mars i år instrueres forvaltningen om enda strengere regler for mindreårige som skal henvises til internflukt. Rådene fra UDI følges ikke opp, og resultatet har blitt at Norge har en av de strengeste praksiser for unger mellom 16 og 18 år. Det er langt flere barn og ungdommer som får livet sitt satt på vent i Norge enn det regjeringen har opplyst Stortinget om. Resultatet har blitt en nesten tidobling av antallet som får midlertidig opphold. Nok en gang har regjeringen forvaltet enigheten om hovedlinjen i innvandringsområdet på en dårlig måte. Det kan vi ikke akseptere. Derfor foreslår vi i dag endringer i praksisen som regjeringen følger. Vi legger fram et forslag som vil bety at utlendingsmyndighetene må legge større vekt på unge asylsøkeres sårbarhet når de vurderer hvorvidt enslige mindreårige som henvises til internflukt, skal gis ordinær tillatelse etter utlendingsloven § 38, i tråd med det representantforslaget som vi allerede har lagt inn i Stortinget. Vi ber regjeringen innføre dette raskt.

Vi vil derfor be om at UDI på nytt behandler sakene til de enslige mindreårige som har fått vedtak etter 1. oktober i fjor, da lovendringen skjedde. Det gjelder dem

som har fått midlertidig opphold i Norge, og som kan sendes tilbake til andre deler av landet enn hjemstedet sitt, altså de som er sendt på internflukt.

I innvandringspolitikken må vi ha regler og prinsipper som sikrer at vi gir opphold til dem som trenger det aller mest. Bare da kan vi si at vår politikk er streng, human og rettferdig. En ny gjennomgang av søknadene til denne gruppen enslige mindreårige asylsøkere vil ikke bety at alle får varig opphold i Norge, men forslagene vi fremmer i dag, vil sikre at de mest sårbare unge menneskene fra land som Afghanistan og andre på nytt får vurdert om de bør få varig opphold i Norge.

Vi foreslår at den instruksjonen som regjeringen har gitt forvaltningen, om å stramme inn praksisen ytterligere, skal fjernes. Det betyr at vi ikke kommer til å støtte noen av SVs forslag i dag. Vi støtter heller ikke Venstres forslag, men vi fremmer våre egne forslag som vil gi en fornyet behandling, og vi ber om at inntil den nye behandlingen har skjedd, stilles sakene i bero.

Jeg tar opp forslagene fra Arbeiderpartiet.

Presidenten: Representanten Rigmor Aasrud har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [10:10:54]: Asylpolitikk er vanskelig fordi det handler om enkeltmennesker, enkeltskjebner og det faktum at alle som kommer til Norge og søker asyl – enten det er barn eller voksne – gjør det fordi de vil ha et bedre liv. Det er et faktum at endel får avslag. Det gjelder også enslige mindreårige asylsøkere. Stortinget har heldigvis gått vekk fra en politikk med overstyring av saksbehandlingen på asylfeltet etter årevis med ustabilitet og urettferdighet. Det er ikke pressgrupper eller aksjoner som skal avgjøre asylsøknader – det er vurderinger gjort av Utlendingsdirektoratet.

Jeg vil minne om historien. Stortinget vedtok i 2006 et representantforslag som innebar en oppmyking av politikken overfor enslige mindreårige asylsøkere. Det ble innført i 2007. De neste to årene skjøt asylstrømmen fart, og ankomstene av enslige mindreårige ble seksdoblet. I 2007 kom det 400. I 2009 kom det 2 500. Da asylstrømmen skjøt fart, grep den rød-grønne regjeringen inn i 2008, og daværende statsminister Jens Stoltenberg foreslo en innstrammingspakke med 13 punkter og innførte bl.a. midlertidig opphold for enslige mindreårige.

Norge returnerer ingen barn. De som returneres, er over 18 år, og saken deres er blitt vurdert individuelt. Er det nye opplysninger i en sak, er det full anledning til å søke omgjøringsbegjæring, dvs. få saken vurdert på nytt dersom man har fått avslag.

I 2015 kom det 5 500 enslige mindreårige til Norge. Afghanere utgjorde 65 pst. Etter ny innstramning utgjør

nå afghanerne 21 pst., og Norge er et av de få landene som har lyktes med å returnere afghanere som har fått avslag på sin asylsøknad. Vi vet at de personene som drar på flukt, har ressurser rundt seg. Vi vet at det ikke er de fattigste, men dem med penger eller mulighet til å ta opp lån for å komme seg til Europa. Vi vet at det koster mellom 25 000 kr og faktisk 170 000 kr å sende et barn. Vi vet at barn utsettes for overgrep på reisen. Vi vet at de risikerer å bli dratt inn i kriminelle miljøer på reisen, f.eks. når de søker tilflukt i andre land etter avslag på opphold i et land i Europa. Vi vet også at noen tjener seg rike på å legge til rette for disse fluktrutene.

Forslagene i dag mener jeg motiverer nettopp til det. De er også med på å gi forhåpninger til dem som har fått avslag, og det må da være enda mer psykisk belastende å sitte og vente på ny behandling og så muligens få enda et nytt avslag.

Jeg har lyst til å utfordre SV på dette: Mener man at enslige mindreårige asylsøkere skal få opphold uansett? Jeg ser med undring at Arbeiderpartiet har foretatt en snuoperasjon i tolvte time. Man kan jo stille seg spørsmålet: Hvorfor?

Det er oppsiktsvekkende det Arbeiderpartiet gjør i dag. De går altså inn for – uten at man har komitébehandlet, hatt høring eller fått departementets vurderinger – å instruere en fagetat. Instruksen Arbeiderpartiet vil oppheve, er at manglende nettverk eller ressurser til å klare seg i internfluktområdet og sosiale humanitære forhold ved retursituasjonen ikke alene kan begrunne at det gis ordinær oppholdstillatelse. Instruksen sier også at det skal foretas konkrete, individuelle vurderinger i hver eneste sak uavhengig av søkerens alder på vedtakstidspunktet. Hva Arbeiderpartiet egentlig mener, er uklart. Det kan stilles mange spørsmål i denne saken. Det er derfor jeg er meget urolig når Stortinget skal ta stilling til så mange saker på så kort tid uten at det er behandlet.

I dag har vi faktisk sårbarhetskriterier. De ligger også i utlendingsloven. Jeg utfordrer Arbeiderpartiet til å konkretisere hva det egentlig er. Jeg fraråder på det sterkeste at Stortinget går inn for hastevedtak i disse sakene. De hører hjemme i komitébehandling, i høringer og i vurderinger fra departementet. Jeg mener saksbehandlingen er uansvarlig, og at hele grunnlaget for maktfordelingsprinsippet faktisk blir utfordret. Det er ikke Stortinget som skal behandle asylsøknader. Det er fagmyndighetene.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [10:16:17]: Det er lett å forstå at asyl er et vanskelig felt for mange. Det er derimot viktig å ikke glemme hva hensikten med asylinstituttet er. Hensikten er å gi beskyttelse til dem med et beskyttelsesbehov, ikke til personer som bare mangler

f.eks. nettverk eller ressurser. Dersom Stortinget i dag beveger seg i retning av å gi flere asylsøkere uten beskyttelsesbehov opphold, er det et aktivt skritt i retning av å undergrave asylinstituttet.

Stans i returer og lavere terskel for opphold til grunnløse asylsøkere vil gjøre Norge til Europas frihavn for grunnløse asylsøkere. Noe slikt vil være verken solidarisk eller hjertevarmt. Det er å signalisere at det vil bli lettere for grunnløse og vanskeligere for reelle asylsøkere å få opphold.

Til syvende og sist handler hele denne debatten om hvor terskelen skal gå for å få varig opphold, og om vi skal sende tilbake dem som ikke skal ha varig opphold. Vi har fått en grundig redegjørelse fra to statsråder i Stortinget om sikkerhet og praksis ved retur til Afghanistan, og her har det kommet tydelig fram at det ligger grunnlegge og løpende vurderinger bak den praksisen vi har, og at retur anses som trygt.

I dag skal Stortinget ta stilling til om vi umiddelbart skal stanse returer til Afghanistan. Dersom dette får flertall, vil det signalisere at det nå er fritt fram for grunnløse asylsøkere fra Afghanistan å komme til Norge uten å risikere å bli returnert.

Signaleffekten av dette, enten det gjelder alle eller bare mindreårige, er den samme. Det er i realiteten bare to mulige utfall av et slikt vedtak. Det ene er å signalisere klart og tydelig at mindreårige bør reise til Norge, der vil man ikke bli returnert fra selv om man ikke har behov for beskyttelse.

Det andre er å gi falske forhåpninger til dem som allerede har kommet, om at de likevel skal få bli selv om de ikke har behov. Dersom de får bli, åpner vi for at grunnløse asylsøkere skal få opphold. Dersom de ikke får bli, har vi skapt falske forhåpninger og falske drømmer som vi er nødt til å knuse igjen på et senere tidspunkt.

Jeg vil ikke være den som bidrar til å bygge opp falske forhåpninger, skape uforutsigbarhet eller signalisere at Norge er Europas frihavn for flyktninger med avslag. Jeg vil ikke være den som signaliserer til afghanske familier at det nå er et gunstig tidspunkt å sende mindreårige familiemedlemmer på en farefull reise til Norge.

Norge har strammet inn på flere områder fordi flertallet på Stortinget mente det var nødvendig. Linjen vi nå ligger på, var riktig da det kom mange asylsøkere, men den er like riktig nå. Dersom vi skal endre politikk hver gang det er endringer i asylankomstene til Norge, hver gang det er lettere å føle sympati med enkeltpersoner, blir det en fryktelig uforutsigbar og urettferdig politikk, og det er stikk i strid med hva Stortinget mente var riktig for kun kort tid siden.

Veldig mange påstander rundt hvordan Norge behandler asylsøkere, er ikke riktige. Norge sender ikke til-

bake mindreårige til usikre områder. Norge skiller seg ikke fra alle andre land i vurderinger av sikkerheten i Afghanistan. Norge er ikke alene om å bruke midlertidig opphold. Norge går ikke i motsatt retning av alle andre land når det gjelder utsendelser, men Norge går foran, og de andre kommer etter for å lære av Norge.

Dagen i dag er dagen da Arbeiderpartiet forlater en ansvarlig og streng asylpolitikk. Nå hengir de seg til uansvarlighet, uforutsigbarhet og urettferdighet. I realiteten sier Arbeiderpartiet at de ønsker at flere grunnløse asylsøkere skal få varig opphold i Norge. Dersom det blir vedtatt, vil nyheten i løpet av dagen i dag spre seg til Afghanistan. Menneskesmuglere vil mobilisere, og flere vil komme til Norge.

Det var Arbeiderpartiet som innførte bruk av midlertidig opphold. Arbeiderpartiet var med på nødvendige innstramminger i 2015. Nå snur de tvert om. Alternativet til midlertidig opphold er enten å sende ut mindreårige umiddelbart eller å la alle som måtte komme til Norge, få lov til å bli. Det er et veldig sterkt signal og en helt ny politikk fra Arbeiderpartiet. Å innføre sårbarhetskriterier er å slå inn åpne dører. Det gjennomføres allerede i dag sårbarhetsvurderinger og en rekke andre vurderinger. Dersom spesielle grunner tilsier det, får man opphold allerede i dag.

Norges politikk bør ligge fast, og den er enkel: Har man et reelt behov, skal man bli. Har man det ikke, skal man ut.

Heidi Greni (Sp) [10:21:48]: I dag behandler vi et forslag til hastevedtak som ikke har vært underlagt komitébehandling. Det er en behandlingsform Stortinget bør være restriktiv til. Å fatte vedtak over bordet i vanskelige saker er i de fleste tilfeller uklokt.

Vi ser imidlertid at det kan være behov for justeringer i den praktiseringen av politikken som regjeringen nå gjennomfører, men mener det å stoppe all retur til Afghanistan, både assistert og tvangsretur, ikke er veien å gå. En slik praksis ville gjøre at vi skiller oss ut fra alle andre europeiske land, og ville derfor også kunne medføre økt tilstrømming til Norge. Det er heller ikke Stortingets rolle å gå inn i behandling av enkeltsaker, heller ikke saker som gjelder hva som er trygge eller utrygge områder.

Så vises det til at det opprinnelige forslaget fra SV som er til behandling, gjelder en midlertidig stans av retur til Afghanistan. I forslaget fra SV som ligger til komitébehandling, er det imidlertid svært usikkert hva denne midlertidigheten vil gå ut på. Det kan bli måneder og det kan til og med bli år om vi skal følge opp de forslagene som SV har satt fram i representantforslaget.

SV foreslår i Dokument 8:47 S for 2017–2018 at Stortinget skal be regjeringen sette ned et uavhengig ekspertutvalg som skal gjennomføre en åpen vurdering

av regelverk og praksis i disse sakene. I tillegg skal utvalget legge fram vurderinger og forslag til endringer i det systemet som utlendingsmyndighetene benytter i returarbeidet.

I Senterpartiet har vi vært redd for at hastevedtak om å stoppe all retur til Afghanistan vil skape falske forhåpninger og stor usikkerhet for personer som ikke er innvilget asyl, men som har midlertidig opphold i Norge. Vi har ingen problemer med å forstå at situasjonen for mange av dem som er i denne gruppen, er vanskelig, men gjør vi det lettere ved å gi nye utsettelse og falske forhåpninger i returarbeidet? Det tviler jeg på.

Jeg har allerede vist til at Senterpartiet mener det er behov for en politisk gjennomgang av den praksisen som i dag følges av regjeringen. Stortinget har fått framlagt en sak om videreføring av innstramminger som ble gjort i utlendingsloven høsten 2015. Regjeringen foreslår å videreføre instruksjonsmyndigheten som departementet fikk over Utlendingsnemnda, UNE. Senterpartiet støttet forslaget om å gi departementet en midlertidig instruksjonsmyndighet. I vedtaket fra 2015 ber Stortinget regjeringen komme tilbake med en evaluering i løpet av to år. Når vi nå skal behandle saken på nytt, vil Senterpartiet vurdere å gi UNE tilbake den rollen de hadde som uavhengig domstolslignende organ i asylpolitikken.

I 2016 vedtok Stortinget nye innstramminger i asylpolitikken, bl.a. oppheving av rimelighetsvilkåret ved henvisning til internflukt. Komiteens flertall, som Senterpartiet var en del av, presiserte den gangen

«at det fortsatt skal vurderes om det foreligger humanitære hensyn som likevel tilsier at det bør gis oppholdstillatelse. Endringen medfører imidlertid at vurderingen knyttet til oppholdstillatelse vurderes etter lovens § 38 og ikke lovens § 28.»

Senterpartiet og Arbeiderpartiet presiserte i egen merknad følgende:

«Disse medlemmer forutsetter at terskelen for å få opphold på humanitært grunnlag ikke senkes.»

Merknadene bygget på departementets egen vurdering av hva disse endringene ville innebære, og alt tyder på at forsikringene ikke er etterlevd i praksis. Den sterke økningen i henvisning til retur gjennom internflukt gir god grunn til å spørre om akkurat det.

Senterpartiet velger derfor å støtte Arbeiderpartiets forslag nr. 4, 5 og 6. Disse forslagene vil bety at sårbarheten skal vurderes i alle saker med vedtak fra og med 1. oktober 2016. Dette er ikke en endring i norsk asylpolitikk, men en presisering av at Stortingets forutsetninger i asylforliket skal følges opp. Det ivaretar også Senterpartiets viktige prinsipp om at asylretten skal beholdes. De som har rett på beskyttelse, skal få opphold. De som ikke har krav på beskyttelse, skal returneres.

Vi forutsetter selvsagt at vedtaket etter forslag nr. 6 innebærer at det må foretas en sårbarhetsvurdering før eventuell retur. Det ville ha vært meningsløst om regjeringen skulle bruke skattebetalernes penger på å sende ut enkeltpersoner uten en sårbarhetsvurdering for å hente dem hit igjen hvis det eventuelt ble et annet vedtak. Forvaltningen har både kunnskap og kapasitet til å gjøre disse vurderingene raskt.

Etter at Senterpartiet varslet at vi ikke kunne støtte forslag nr. 7 fra Arbeiderpartiet, har de endret teksten to ganger. Først gikk det ut på at disse sakene skulle stilles i bero, etterpå at det ikke skulle effektueres, til at det nå ikke effektueres før sakene er behandlet på nytt, dvs. sårbarhetskriteriet vurdert. Derfor velger nå Senterpartiet å stemme for dette, etter at forslag nr. 7 er endret i tråd med Senterpartiets ønske.

Jeg vil også varsle at vi stemmer imot det opprinnelige forslaget og de løse forslagene fra SV og Venstre, og for Arbeiderpartiet sine forslag.

Karin Andersen (SV) [10:27:53]: Denne saken handler om hvordan Norge skal ivareta sine forpliktelser når det er 65 millioner mennesker på flukt, og halvparten av dem er barn. Flertallet av dem kommer ikke til Norge, men vi må være sikre på at den behandlingen vi gir, sikrer at ingen blir sendt tilbake til risiko for forfølgelse, tortur eller fengsling.

Ingen ønsker at noen uten beskyttelsesbehov får opphold. Jeg skulle ønske de som sitter i denne salen, sluttet å feilinformere om de forslagene som faktisk er fremmet. Saken handler om å ta en timeout, så vi får gått igjennom systemet, så vi får trygghet for at det vi gjør, er rettssikker asylpolitikk. Da er det forpliktelsene våre etter barnekonvensjonen og flyktningretten som skal tilfredsstilles, ikke Fremskrittspartiets behov for å være strengest.

Lederen i UDI har forklart oss hva som er problemet: Terskelen for hva som skal til for at vi ikke kan returnere noen, er et politisk spørsmål. Det er i dag en veldig høy terskel for å få asyl, sier Frode Forfang. Ja, det er det. Det er en så høy terskel at da vi behandlet innstrammingsforslagene, som også Arbeiderpartiet og Senterpartiet var med på, sa mange av høringsinstansene, herunder UNHCR, at dette var i strid med våre forpliktelser.

Den hevingen av terskelen som er gjort, er gjort politisk, både av flertallet i Stortinget og også av regjeringen, som fikk fullmakt fra stortingsflertallet til å gjøre disse endringene, som jeg nå er glad for at Arbeiderpartiet og Senterpartiet ser ut til å ville være med på å stramme inn på noe av det. Det var en fullmakt som ble gitt.

Dette handler ikke om å behandle enkeltsaker i Stortinget. Det handler heller ikke om at Stortinget skal foreta disse sikkerhetsvurderingene, men det handler om at

vi må være helt sikre på at vi er på den sikre siden, for dette handler om liv og død. Å ikke bli returnert til fare eller risiko for forfølgelse – det handler det om for alle. Det kan være like galt om en er 18 år, 45 år eller om en er 60 år. Norge har denne forpliktelsen. Jeg bare minner om mulla Krekar, som jeg ikke tror noen av oss egentlig er forferdelig glad i, men dette er grunnen til at han er her. Og skal vi behandle noen av dem som er her i dag, strengere enn det?

Fjerningen av rimelighetsvilkåret har fått alvorlige konsekvenser. Det var kjent da vi behandlet saken. Det står i merknader fra SV, og det var kjent under høringen da vi behandlet saken i Stortinget. At man nå i ettertid finner ut at det ikke var en særlig god idé, er bra.

I asylforliket ble det fattet vedtak om å gi regjeringen politiske fullmakter til å gjøre Norge til et av de strengeste landene i Europa, og det har vi blitt. Det er slik at andre land har beholdt rimelighetsvilkåret i sine regler, og det resulterer i at færre blir returnert.

Dagens praksis gjør at det er fare for at personer med reelt beskyttelsesbehov blir returnert. Rapporten fra NOAS og Redd Barna viser eksempler på at barn får midlertidig opphold, selv om de har et beskyttelsesbehov. De returneres til Kabul når de er 18 år uten en ny vurdering av risiko og uten en vurdering av retursituasjonen, slik voksne folk får. Dette er ikke sikkert.

Landinfos rapporter viser helt tydelig at myndighetene i Afghanistan knapt har evne til å beskytte seg selv og den internasjonale tilstedeværelsen. Hvordan kan man da vite at disse myndighetene har kapasitet til å beskytte noen av dem som blir returnert, mot forfølgelse? Det er disse spørsmålene vi må ha svar på. Det er derfor vi har foreslått en timeout for å få gått igjennom dette på skikkelig vis, slik at Stortinget tar ansvar for at vi ikke bryter våre forpliktelser. Jeg er glad for at Arbeiderpartiet har fremmet forslag i dag. De går ikke langt nok, men SV kommer selvfølgelig til å støtte forslagene.

Presidenten: Jeg antar at Karin Andersen også vil ta opp forslagene som er lagt fram.

Karin Andersen (SV) [10:33:04]: Det vil jeg.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har da tatt opp SVs forslag.

Ketil Kjenseth (V) [10:33:16]: La oss starte med et perspektiv 20 år tilbake i tid og en litt større himmel over denne debatten. Hvis vi ser tilbake på krigen på Balkan, gjennom Kosovo, Nord-Irak, Syria og ulike tilstander i Afghanistan gjennom 20 år – har Norge blitt en frihavn for flyktninger? Har enslige mindreårige asylsøkere strømmet til Norge gjennom disse 20 årene? Nei, de har ikke det. Norge har vært med på humanitæ-

re dugnader i alle disse fire store konfliktene. Vi har tatt imot mange tusen, og de fleste av dem har selvfølgelig vært flyktninger med et reelt behov for beskyttelse.

Nå snakker vi om to forhold – en situasjon om hvordan vi behandler barn i Norge, og en annen situasjon om hvordan tilstanden er i Afghanistan. I Venstre er vi absolutt mest opptatt av hvordan vi behandler barn i Norge. Vi har internasjonale forpliktelser i henhold til bl.a. barnekonvensjonen, og flere har vært inne på at det ble etablert en midlertidighet fra 2008.

Vi snakker om barn som kommer alene, og som vi har satt på vent i mottak, i praksis egentlig til å drive dank inntil de blir voksne, for deretter å behandle dem som voksne og stort sett kunne sende dem ut. Det er vanskelig å skjønne hva det gir barn å bli satt på vent, og det er vanskelig å skjønne hva de skal ta med seg tilbake til Afghanistan, der det i hvert fall er et stort behov for å bidra i en situasjon som er svært vanskelig. Vi kunne i hvert fall gjort mer ut av muligheten når de er her.

Situasjonen i Afghanistan kommer til å bli skiftende. Den er urolig. Akkurat nå er det noen sikre lommer, men det er krevende å sende barn tilbake også til internflukt. Og det er nå, når tilstrømmingen er så liten, at vi har tid til å diskutere om vi det siste året har strammet til for mye, som Arbeiderpartiet egentlig sier. Men når en fjerner rimelighetsvilkåret og snakker om de fire prosentene, blir det lettere for folk om vi sier at av 100 var det 96 som fortsatt fikk permanent opphold da vi brukte rimelighetsvilkåret. Da vi fjernet det, var det omkring 50 som fikk det. Det er et eller annet sted imellom Arbeiderpartiet vil være. All ære til Arbeiderpartiet, som ønsker å slippe tøylene litt, men det er vanskelig å forstå hva sårbarhetskriteriene skal innebære, når rimelighetsvilkårene en fjerner, omhandler alder, særlig barn, kjønn, helse tilstanden til den enkelte og også de humanitære forholdene i Afghanistan. Det er rimelig krevende når Arbeiderpartiet har fremmet et forslag om å gå inn i dette i komiteen, og så fremmet et hasteforslag fem på tolv i går kveld om at vi skulle ta dette over bordet i salen i dag, og ingen egentlig vet hva sårbarhetskriteriene skal innebære. Da brister det litt i logikken i Senterpartiets forslag om at vi stemmer for forslagene nr. 4, nr. 5 og nr. 6, men ikke nr. 7, og at vi ikke skal ta den komitébehandlingen som Senterpartiet har sagt at de egentlig ønsker seg.

Da er konklusjonen for Venstre og meg at det må være forslaget fra Venstre som er det beste nå – at vi stopper, vi tar en pustepause for de barna som nå er på tur ut, reelt sett, og så tar vi diskusjonen om hvilke hensyn vi skal ta, som vi i dag ikke kan legge vekt på i den videre diskusjonen. Da får vi tid til å områ oss og finne luken mellom 50 og 100, hvor SV og Venstre vil ha permanent opphold for barn – altså 100 – og ned mot de 50 som i dag blir overført til midlertidig opphold. For Venstre er

dette egentlig en grei sak i dag, selv om saken i seg selv er ganske ugrei med tanke på at det aller viktigste vi snakker om, er hvordan vi i Norge behandler barn som har kommet hit helt alene.

Presidenten: Tar representanten opp Venstres forslag?

Ketil Kjenseth (V) [10:38:12]: Ja.

Presidenten: Representanten Ketil Kjenseth har tatt opp det forslaget han refererte til.

Torhild Bransdal (KrF) [10:38:28]: I dag vil jeg begynne med å berømme Arbeiderpartiet, som tar noen få, riktige skritt i asylpolitikken sin. Det er et sunnhetstegn for Stortinget at flertallet kan justere kursen når intensjonene til Stortinget ikke innfris av den politikken som i dag føres. Det framgår ganske klart at så er tilfellet i denne saken, der bruken av midlertidighet for enslige mindreårige asylsøkere har skutt i været som følge av endringene som regjeringen fikk igjennom i Stortinget våren 2016. Kristelig Folkeparti advarte mot endringene allerede da forslaget fra regjeringen kom, og vi pekte på hva de negative konsekvensene av et slikt forslag ville bli. Det er liten tvil om at stortingsflertallets vilje er en annen enn regjeringens i denne saken, og da er det bare rett og rimelig at Stortinget bruker makten sin til å gi regjeringen klar beskjed om det.

Da Stortinget behandlet regjeringens forslag om endringer våren 2016, advarte Kristelig Folkeparti om at å tillate retur etter internfluktreglene – selv om det var urimelig – først og fremst ville ramme sårbare grupper som ungdommer og alvorlig syke. Kristelig Folkeparti viste også til at det var påkrevd å vurdere rimeligheten av å henvise til internflukt, for å være i overensstemmelse med flyktningkonvensjonen. Vi mener fortsatt at det utfordrer menneskerettighetene ikke å foreta en rimelighetsvurdering ved henvisning til internflukt. Vi advarte også om at Norge allerede våren 2016 hadde en av Europas strengeste praksiser når det gjelder internflukt, og om at stort sett alle vestlige land opererer med et rimelighetsvilkår i internfluktvurderingen. Jeg registrerer at Arbeiderpartiet lyttet mer til regjeringen enn til våre advarsler våren 2016. Men det er som sagt positivt at de nå beveger seg i riktig retning.

Vi skulle gjerne ha vært de negative konsekvensene av endringene i 2016 foruten. Kristelig Folkeparti vil ha tilbake rimelighetsvilkårene og sårbarhetsvurderinger som er i tråd med de internasjonale forpliktelsene Norge har overfor mennesker på flukt. Det er tankevekkende og dypt beklagelig at de av de såkalte oktoberbarna som f.eks. har flyktet til Frankrike og Paris, ikke sendes tilbake til Norge i tråd med Dublin-regelverket, fordi

franske myndigheter mener Norges praksis med returering til internflukt strider mot flyktningkonvensjonen.

For én uke siden stemte Kristelig Folkeparti i overensstemmelse med SVs forslag. Det er vårt primære syn i dag også. Sekundært kan vi støtte Arbeiderpartiets forslag.

Une Bastholm (MDG) [10:41:44]: Våren 2015 debatterte denne salen hvorvidt en skulle ha tillit til daværende justisminister Anders Anundsen etter at Norge hadde sendt ut nær 80 lengeværende barn til Nigeria og Afghanistan. Miljøpartiet De Grønne stemte mot mistillitsforslaget. Et slikt vedtak ville ha tilslørt den faktiske realiteten i saken: at det var Stortinget som hadde vedtatt en økning i måltallet for antall tvangsreturer, midt i året, i revidert nasjonalbudsjett, noe regjeringen fulgte opp ved å sende ut dem som er lettest å sende ut – barnefamilier.

I 2015 ble det nye måltallet for tvangsreturer 7 100, en økning på 400 – over natten, i juni. I år økte måltallet ytterligere, til 9 000, og regjeringen skryter stadig av hvor mange de sender ut.

Hvorfor nevner jeg dette? Jo, det er fordi den saken burde vi ha lært av. Vi burde ha lært at når politiske måltall, valgløfter eller vage politiske poenger om å sende et signal settes foran rettssikkerhet og barns beste, går det på rettsstatens prinsipper løs. Vi gjør enkeltmennesker til brikker i et statlig prestisjeprosjekt av verste sort, som en normalt finner i styresett som jeg er sikker på at verken regjeringen eller dette stortinget ønsker å sammenligne seg med.

Den gang, som nå, var det snakk om en gruppe som ikke fikk nye vurderinger før den ble sendt ut. Den gang, som nå, var stortingsflertallet – Arbeiderpartiet og Senterpartiet, og også Venstre og Kristelig Folkeparti – årsaken til at tvangsreturer som siden opprørte Stortinget, kunne finne sted overhodet.

Det var den rød-grønne regjeringen som i sin tid innførte ordningen med midlertidig opphold for enslige asylbarn, tenkt som en unntaksordning. Dernest fjernet en rimelighetskravet, noe både Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet stemte for, på tross av at dette var langt utover det asylforliket i 2015 egentlig skulle handle om, nemlig å håndtere den umiddelbare situasjonen med økte ankomster.

Her er vi ved kjernen av problemet. Grunnen til at Norge er på Europa-toppen i tvangsreturer til Afghanistan, er at Stortinget har fjernet rimelighetskravet som skulle sikre at vi ikke bare vurderer hvorvidt en kan overleve i hjemlandet, men også hvorvidt en kan ha et liv der, i trygghet, med kunnskap, nettverk og infrastruktur som sikrer fundamentale menneskerettigheter. Et-

ter at rimelighetskravet falt ut av norsk lov, falt innvilgelsesprosenten fra 82 til 28 på ett år. Som i asylbarnsaken i 2015 er det vernet av menneskeverdet som mangler.

Av 50 enkeltsaker hvor enslige mindreårige asylsøkere har fått midlertidig opphold som NOAS og Redd Barne har gått gjennom, lider ungdommene av psykiske helseproblemer i flertallet av dem. Halvparten av ungdommene har blitt utsatt for vold. Over halvparten har opplevd at nære familiemedlemmer har blitt drept. Mange av ungdommene har bodd lenge utenfor hjemlandet eller har ikke nettverk som kan støtte dem ved en retur. Gjennomgangen av disse 50 sakene viser også at UDI, i flertallet av sakene, ikke vurderer barnets beste før det gis midlertidig opphold, på tvers av barnekonvensjonen og dermed også på tvers av norsk lov. Derfor er forslagene fra Arbeiderpartiet i dag et viktig steg i riktig retning: å sikre ny vurdering av søknadene til disse unge menneskene. Det kan redde liv.

Til slutt vil jeg også minne om at denne saken ikke bare gjelder dem som kommer til Norge som enslige asylbarn. Afghanistan er ikke trygt. Det finnes flere grupper som er sårbare, og enda viktigere: I en rettsstat bør det være det individuelle behovet som er viktig. Jeg innser at det ikke er et slikt prinsipielt fokus i debatten i dag, men jeg håper at partiene vil behandle representantforslaget fra SV, Rødt og Miljøpartiet De Grønne grundig i komiteen, når man kommer så langt.

Og om det skulle være tvil: Miljøpartiet De Grønne kommer til å stemme for SVs forslag om umiddelbart å stanse returer til Afghanistan. Vi stemmer også subsidiært for de andre forslagene som nå ligger på bordet.

Bjørnar Moxnes (R) [10:46:18]: Det er solid grunnlag for returans av enslige mindreårige asylsøkere. Den norske praksisen er basert på oppheving av det såkalte rimelighetsvilkåret ved retur til internflukt. Norge er det eneste landet i Europa som anvender internflukt uten et slikt vilkår, i strid med flyktningkonvensjonen.

Erna Solberg hevder på bloggen sin at det å stanse returene vil gjøre norsk asylpolitikk mindre rettferdig. Det er ikke urettferdig overfor noen å stanse en praksis som bryter folkeretten.

Regjeringspartiene viser til Landinfo når de hevder at det er trygt å returnere mennesker til Afghanistan. Det er flere problemer med dette, bl.a. følgende: Landinfo utelater å nevne at returnerte afghanere i større grad er utsatt for risiko og voldelig konflikt. Dette framgår av rapporten *The Forced Return of Afghan Refugees and Implications for Stability*. Rapporten viser at mangel på informasjon og sosialt nettverk på stedene afghanerne blir returnert til, gjør dem svært sårbare. De har en større risiko for å rekrutteres til Taliban eller IS. Returnerte afghanere har også en større risiko for å havne i fattigdom,

og sikkerhetssituasjonen deres er mer utfordrende. Ofte oppstår det voldelige konflikter mellom returnerte og sivilbefolkningen når det gjelder landspørsmål. Denne informasjonen finnes ikke i Landinfos notater, men i notatet deres om nettverk viser Landinfo til ovennevnte rapport. Dette betyr at Landinfo faktisk bruker en kilde som peker på at returnerte har en større risiko for å bli utsatt for vold, og at de har en større risiko for radikaliseringsprosesser.

Dette gir grunn til bekymring. Hvis Landinfos rapporter er grunnlaget for UDIs beslutninger og Landinfo unnlater å nevne at menneskene vi returnerer, møter en større risiko enn andre, viser det at regjeringen tar sine beslutninger på sviktende grunnlag.

Vi har også andre rapporter som viser skjebnen til dem som blir returnert til Afghanistan. Én sann rapport heter *Forced Back to Danger: Asylum-Seekers Returned from Europe to Afghanistan*. Der viser Amnesty International at Norge er det landet i Europa som returnerer flest asylsøkere til Afghanistan. Blant dem vi har returnert, finnes det folk som har blitt alvorlig skadet, folk som lever i frykt, ja til og med folk som har mistet livet.

Ifølge den årlige rapporten til UN Assistance Mission in Afghanistan ble det i 2016 drept flere sivile enn i noen av de tidligere årene de har dokumentert. Samme trend ser de i rapporten sin for første halvår i 2017. De fleste som blir drept, drepes i Kabul, i hovedstaden, grunnet de mange selvmordsangrepene. Da er det vanskelig å se at Kabul kan defineres som et trygt sted for retur. Det er også vanskelig å se at myndighetene har kontroll i Kabul, at det ikke foregår krigshandlinger der, når vi ser at det er flere terroraksjoner hvor flere liv går tapt i Kabul enn i provinsene som ifølge myndighetene er i krig – nemlig provinsene Helmand og Nangarhar. Antall drepte og sårede sivile er et av kriteriene som UDI bruker når de vurderer om et område er for farlig til at retur er tilrådelig. Nå er Kabul det området som altså har flest drepte og flest sårede sivile.

Stortinget bør gjeninnføre rimelighetsvilkåret, bør stanse returene inntil de juridiske sidene av saken og sikkerhetssituasjonen er forsvarlig utredet.

Rødt støtter forslagene som er kommet fra SV, og vil subsidiært stemme for forslagene fra Arbeiderpartiet i Stortinget.

Statsråd Sylvi Listhaug [10:51:30]: Jeg vil innledningsvis si at jeg er undrende til måten Stortinget behandler denne typen komplekse saker på. I dag skal det voteres over forslag som ikke har vært gjenstand for grundig vurdering fra departementet og heller ikke komitébehandling, til tross for at denne saken har vært oppe til diskusjon i lengre tid, og at det allerede er fremmet forslag som ligger til behandling i komiteen.

Historien har vist at innstramminger gjerne har blitt fulgt opp av asylopprør, enkeltsaker i fokus i media, etterfulgt av oppmykninger i politikken. Etter oppmykninger kommer det gjerne økte ankomster. Slik fungerer signalene på dette området.

Etter en større debatt om behandlingen av mindreårige asylsøkere vedtok Stortinget i 2006 et representantforslag som innebar oppmykninger i politikken overfor enslige mindreårige asylsøkere. Oppmykingene ble innført i 2007, og de neste to årene skjøt asylstrømmen fart. Ankomsten av enslige mindreårige ble seksdoblet. I 2007 kom det omtrent 400, og i 2009 kom det 2 500.

Da asylstrømmen skjøt fart, foreslo daværende statsminister Jens Stoltenberg en innstrammingspakke som bl.a. innførte midlertidig opphold for enslige mindreårige. Dette så vi effekten av med en gang: Asylstrømmen gikk ned til under 1 000 enslige mindreårige.

I 2012 ble det snakket om barna Norge ikke vil ha, og nå ble det kjørt kampanjer fra organisasjoner, medier og politikere for å få myket opp asylpolitikken. Til tross for dette lå politikken i det alt vesentlige fast, ettersom regjeringen tydelig hadde lært av tidligere feilgrep.

I 2015 ble antallet enslige mindreårige asylsøkere nok en gang nær seksdoblet, til nesten 5 500. Stortinget og regjeringen tok grep og foreslo innstramminger raskt. En ny innstrammingspakke ble vedtatt av Stortinget, og asylstrømmen til Norge gikk drastisk ned.

Nå står vi ved nok en korsvei. Vi har hatt rekordlave ankomster til Norge, ikke minst av enslige mindreårige. Og når Arbeiderpartiet nå legger opp til å myke opp politikken, vil dette nok en gang kunne oppfattes som at det vil være gode kår for å sende sine barn til Europa og Norge. Dette synes å være stikk i strid med trenden i andre land. Presset mot Europa er formidabelt, og alt tyder på at det vil fortsette, og heller øke enn minske.

Så til Arbeiderpartiets forslag. Arbeiderpartiets leder har uttalt at regelverket ikke skal endres. Instruksjonen er en del av regelverket. Derfor vil regelverket bli endret dersom instruksjonen oppheves.

Men hva vil Arbeiderpartiet ha i stedet? Jeg har forstått at endringene skal bestå i at mangel på omsorgspersoner og manglende nettverk og ressurser til å klare seg i internfluktområdet skal ha betydning for om enslige mindreårige skal få opphold på humanitært grunnlag. Det har betydning allerede etter dagens regelverk.

Hva er det egentlig man vil? Vil man oppheve hele § 8-8? Forslaget legger til grunn at voksne menn skal få behandlet saken på nytt som om de var 16–18 år. Hva med dem som allerede er returnert? Alle saker skal stilles i bero, men saksbehandlingen er jo ferdig for disse. Hva menes egentlig? Jeg ser fram til at Arbeiderpartiet redegjør grundig for detaljene i forslagene.

Jeg har også skjønnet at man mener det er for mange som har fått midlertidig tillatelse. Hvilket antall mener en da er greit? I 2016 ble det gitt 102 slike tillatelser til unge fra Afghanistan før 1. oktober, da rimelighetsvilkåret ble fjernet med Arbeiderpartiets og Senterpartiets støtte. Da går jeg ut fra at dette antallet er greit – eller hvilket tall og hvilken prosentandel er human og riktig?

Det er også framsatt påstander om at det ikke er noe i regjeringens saksmateriale som skulle tilsi at så mange ville få midlertidig tillatelse. Selvsagt opererer ikke departementet med tall eller prosent på hvor mange som vil få opphold i en framtid hvor vi ikke kan forutse hvor mange som vil komme til landet. Vi kan heller ikke forutse hvilke vurderinger utlendingsmyndighetene vil gi av landsituasjonen og individuelle forhold i den enkelte sak. I regjeringens proposisjon var det ingenting som tilsa at enslige mindreårige ikke var omfattet av lovendringene. Det ville selvsagt vært uttrykt tydelig dersom det var meningen å gi unntak.

Asylpolitikken er full av dilemmaer. Når man diskuterer hva som er uttrykk for hjertevarme, og hva som er riktig ut fra et etisk perspektiv, mener jeg det er relevant å diskutere om de som mener oppmyking av politikken er riktig vei å gå, er preget av en holdning om ute-av-syne, ute-av-sinn. Det er 65 millioner mennesker på flukt i verden i dag. I Afghanistan alene er det 34 millioner mennesker, og av disse regner vi med at 15 millioner er under 18 år. Hvorfor glemmer man disse, og konsentrerer seg om noen få i det store bildet som har kommet til Norge og fått avslag på sin søknad fordi utlendingsmyndighetene mener de ikke trenger beskyttelse, men kan få det i sitt eget land?

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Stein Erik Lauvås (A) [10:56:55]: Det er ganske forutsigbart når statsråden går på Stortingets talerstol i disse sakene. Det får vi bare registrere.

Jeg har lyst til å spørre statsråden innledningsvis: Hvorfor mente statsråden at det var helt tvingende nødvendig å innføre en instruks i mars måned i år som ytterligere strammet inn på praksisen overfor enslige mindreårige asylsøkere, som var mot UDIs faglige råd eller anbefalinger, og som statsråden måtte forstå ville ytterligere øke andelen midlertidige opphold og innskrenke stort sett hele skjønnsmuligheten til forvaltningen?

Statsråd Sylvi Listhaug [10:57:43]: Det er bra statsråden er forutsigbar, for det må jeg dessverre konstatere at Arbeiderpartiet ikke er.

Når det gjelder UDI, kommer de med praksisforeleggelse til departementet som de vil at vi i enkelte tilfeller skal ta stilling til. Den ene praksisforeleggelsen gikk på om man skulle gjøre forskjell på 16-åringer og

17-åringer og vurdere de sakene annerledes – at man skulle gi lettere opphold til dem som var 16 enn dem som var 17 år.

Det regjeringen og departementet var opptatt av, var at en skulle vurdere individuelle forhold ikke basert på alder, for det kan være sånn at 17-åringer kan være mer sårbare enn 16-åringer. Det er livssituasjonen og saken til den enkelte som skal avgjøre det. Derfor mente vi at instruksjonen var god og også er etterlevd i UDI.

Man kan se hvor mange midlertidige tillatelser som er gitt; vi gjorde en rask liten undersøkelse på det. Fra januar til mars 2017 ble det gitt i overkant av 230 midlertidige tillatelser, altså før denne instruksjonen ble innført. Fra april til oktober ble det gitt 132 midlertidige tillatelser.

Stein Erik Lauvås (A) [10:58:54]: Dette var altså de tvingende nødvendige grunnene statsråden fant i mars.

Jeg registrerer også at statsråden i sitt innlegg, som vanlig når vi diskuterer disse sakene, åpner med å utbasunere for all verden at nå åpner man grensene. Nå er det bare å sende barn i vei. Nå er det bare å komme hit, om du har grunn til det eller ikke. Statsråden har ved mange anledninger uttalt dette og at det gir feil signaler, selv om statsråden må forstå at med denne nødvendige korrigeringen som vi nå foreslår, vil Norge fremdeles være godt inne på den strenge siden i asylpolitikken blant land vi sammenligner oss med i Europa. Ser ikke statsråden når hun velger å uttale seg slik gang på gang, at det er hun selv som sender ut feil signaler?

Statsråd Sylvi Listhaug [10:59:51]: Jeg synes ikke at representanten Lauvås og Arbeiderpartiet kan pålegge statsråden ansvaret for at man selv snur og ønsker å myke opp regelverket. Det er et ansvar som partiet må ta selv.

Det er sånn at der ute går disse signalene raskt. Man setter seg ikke spesielt grundig inn i hvilke detaljer som ligger i denne type oppmykinger. Det går ut at Norge gjør endringer i regelverket knyttet til enslige mindreårige. Da vil det bli oppfattet der ute.

Jeg kommer til å fortsette å være ærlig på hva jeg mener om de forslagene som er oppe til vurdering. Jeg synes det er synd at Arbeiderpartiet snur i løpet av disse dagene som har gått siden redegjørelsen, og at man kaster på bordet et forslag som er så omfattende, uten at det er gjort en grundig vurdering av konsekvensene. Jeg skulle ønske at jeg i løpet av denne debatten får en grundig redegjørelse fra en representant i Arbeiderpartiet, som kan fortelle meg hvordan vi skal følge opp disse vedtakene. For det som ligger i disse fire punktene, er såpass tynt at jeg må si at jeg lurer svært på hvordan vi skal følge det opp.

Marit Arnstad (Sp) [11:01:12]: Hvis statsråden lurer på hvordan hun skal følge opp eventuelle vedtak fra Stortinget, burde kanskje statsråden vurdere om hun sitter i riktig posisjon, for den viktigste oppgaven enhver statsråd gjør, er å følge opp Stortingets vedtak, uansett hvilket område det er på.

Statsråden sier at dette kommer til å sende signaler, men Fremskrittspartiets hovedtalsmann sa jo at det å kreve en vurdering av sårbarhet var å slå inn åpne dører. Det var altså så enkelt, det var ingenting. Så en blir jo litt usikker på hva som er riktig versjon fra Fremskrittspartiet, eller om en her holder seg med doble versjoner. Men hvis representanten Engen-Helgheims versjon er riktig, at det å få sårbarhetskriterier er å sparke inn åpne dører, antar jeg at statsråden vil se det som enkelt å følge opp Stortingets vedtak, som blir gjort senere i dag, og at det blir enkelt å oppheve instruks GI-02/2017.

Vil statsråden lojalt følge opp de vedtakene som Stortinget gjør i denne saken?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:02:16]: Det vil jeg etter beste evne gjøre, men mitt hovedpoeng er at disse vurderingene gjøres i dag. I de forslagene til vedtak som nå ligger på bordet, står det ingenting eksplisitt om hva som skal vurderes mer enn i dag. Det finnes ingen merknader i forbindelse med denne behandlingen som kan forklare dette grundigere for departementet. Det er derfor jeg sier at jeg forventer at kanskje også Senterpartiet kan gjøre rede for hvilke detaljer man tenker seg en oppfølging av.

Man kan gjerne lese i media, men jeg blir ikke så mye klokere av det heller. Som jeg gjorde rede for her, hørte jeg på representanten Gahr Støre i dag og forsøkte etter beste evne å høre hva vi skal gjøre her, men jeg ble heller ikke klok av det. Derfor håper jeg – fordi jeg vil følge opp Stortingets vedtak så godt som mulig – at jeg kan få klare svar i løpet av denne diskusjonen om hvilke endringer man konkret ønsker å gjøre.

Så til det første som ble sagt: Ja, jeg er ganske trygg på at jeg har riktig posisjon, og at jeg vil fortsette å gjøre en god jobb som innvandrings- og integreringsminister.

Marit Arnstad (Sp) [11:03:23]: Det er så merkelig med regjeringen og Fremskrittspartiet: I det ene øyeblikket sier de at vi fra Stortingets side ikke må blande oss inn i forvaltningens oppgaver, mens statsråden i det neste øyeblikket står her og – i stedet for å svare på et spørsmål – sier at vi må angi hva forvaltningen skal gjøre i de enkelte sakene, når vi ber om at en instruks oppheves. Det er jo helt merkelig. Senterpartiet har ikke tenkt å angi hva forvaltningen skal gjøre. Senterpartiet kommer til å være med på et enkelt forslag her i dag, som handler om at regjeringen må oppheve en instruks

som regjeringen politisk har innført overfor en fagetat. Og spørsmålet mitt er:

Vil statsråden lojalt bidra til at den instruks oppheves, og at en etterlever det som da vil være endringen av praksisen?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:04:05]: Ja, instruks kan oppheves – det er det minste problemet. Men så kommer spørsmålet om hvordan disse sakene da skal behandles videre. Det vil komme spørsmål fra UDI – kanskje en praksisforeleggelse – hvor de spør: Hvilke endringer i måten man behandler disse sakene på, skal gjøres? Min utfordring så langt er at jeg i de forslagene til vedtak som foreligger i denne saken, og i de innleggene som jeg har hørt så langt, hører svært lite informasjon om disse detaljene. Det er derfor jeg nok en gang vil si at jeg håper vi får en lang og god debatt her, og at jeg vil få grundige redegjørelser fra dem som skal stemme for dette forslaget, om hva som egentlig ligger i det, nettopp fordi jeg ønsker å følge opp Stortingets vedtak på en god måte.

Karin Andersen (SV) [11:05:00]: Kjernen i denne saken er om vi følger flyktningretten og ikke returnerer noen til fare. Jeg går ut fra at statsråden er enig i at det også er regjeringens politikk. Derfor må jeg tilbake til denne instruks som er omtalt, og som foreslås fjernet i dag – en instruks statsråden har gitt – fordi den inneholder bestemmelser som fører til at for mindreårige vurderes ikke situasjonen ved retur, selv om de har beskyttelsesgrunn når de kommer, altså at de mindreårige blir behandlet på en annen måte enn voksne, og at voksne får vurdert sin situasjon ved retur, men at unge ikke får det. Da er det grunn til å spørre: Hvordan kan statsråden være sikker på at en som har fylt 18 år mens han var her i Norge, er tryggere og mer beskyttet av myndighetene, hvis de har forfølgelsesgrunn, enn en som er voksen?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:06:06]: De som skal ha beskyttelse, de får beskyttelse i Norge. Jeg har tillit til at utlendingsmyndighetene gjør en god jobb, i motsetning til det jeg registrerer at representanten Andersen har i ulike saker.

De vurderingene som dukker opp, gjøres også i disse sakene. Spørsmålet er hvorvidt det skal legges avgjørende vekt på eller være en del av helhetsvurderingen. Det siste mener regjeringen at denne praksispåleggelsen går på, og i tillegg mener vi at individuelle forhold og ikke alder skal vurderes, som et utgangspunkt.

Det er faktisk viktig at vi har tillit til utlendingsmyndighetene, og jeg registrerer at representanten Andersen bruker veldig mye tid på å undergrave den jobben som gjøres. Det synes jeg er synd. Vi er et av landene i

verden som har et av de beste systemene på dette området, og da mener jeg det er viktig at vi har tillit til den jobben som gjøres.

Karin Andersen (SV) [11:07:04]: Jeg har ikke mangel på tillit til forvaltningen, men jeg har mangel på tillit til regjeringen, fordi de stadig foreslår innstramminger som er på kanten av, eller over, våre internasjonale forpliktelser. Statsråden unnlot nå å svare på hvorfor statsråden har foreslått et regelverk og pålagt forvaltningen – dette er ikke forvaltningens initiativ, det er statsrådets initiativ – et regelverk som risikerer å returnere dem som har vært enslige, til forhold som gir grunnlag for opphold hvis søkeren hadde vært voksen. Det er slike endringer som gjør at man ikke kan stole på de vurderingene statsråden gjør, og at det er forpliktelsen til ikke å returnere noen til fare, som står i fare i den behandlingen regjeringen foretar. Kan statsråden begrunne hvorfor regelverket hun har vedtatt, er slik at forhold som kunne gitt en voksen opphold, ikke vil gi et barn det?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:08:13]: Vi sender ingen ut som er fra 16 til 18 år og har fått midlertidig tillatelse. Det betyr at når man blir 18 år, og det er forhold som skulle tilsi at man skulle få opphold, så kan man be om en omgjøring av søknaden og få den vurdert etter regelverk for voksne. Det Stortinget i dag kommer til å fatte vedtak om, er at voksne menn som har fylt 18 år, skal behandles etter et regelverk som skal gjelde for 16–18 år. Det er det grunn til å nevne.

Representanten Andersen er i mange sammenhenger opptatt av dette med internflukt og rimelighetsvilkår. I en verden der 65 millioner mennesker er på flukt, synes jeg det er rimelig at de som kan få beskyttelse i eget land, får det, og at vi kan gi beskyttelse til dem som trenger det og ikke kan få det. Ufordringen er at representanten Andersen vil at alle skal få opphold – i praksis åpne grenser – og det tror jeg alle ser at ikke går.

Ketil Kjenseth (V) [11:09:24]: Nå er det vel sånn at hermetiseringen av EUs yttergrenser er den største årsaken til at det kommer langt færre asylanter til Norge per nå. Sånn sett er det jo en bitte liten debatt i et lite vannglass vi står i her i Norge. Når statsråden nevner at det å fjerne rimelighetskravet egentlig angår bare et hundretall, er det et spørsmål hvorfor vi bruker så mye retorikk og energi og bryter internasjonale konvensjoner – bruker så mye ressurser på så få. Det hadde kanskje vært like greit å gi alle barn opphold.

Men spørsmålet er egentlig: Jeg oppfatter at statsråden, som Venstre, synes det er litt raskt å hastebehandle saken, uten komitébehandling, i Stortinget i dag. For å få den tida og den grundigheten som Stortinget vil ha, vil

statsråden oppfordre Fremskrittspartiets stortingsgruppe til å stemme for Venstres forslag?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:10:28]: Jeg vil overhodet ikke anbefale noen å stemme for returkans. Jeg er veldig urolig for hva den type vedtak kan føre til når det gjelder signaler. Jeg er også veldig urolig for det vedtaket som skal fattes her i dag. Det er klart at det finnes mange i Europa ulovlig. Det finnes også mennesker som ikke har søkt asyl noe sted, men som oppholder seg innenfor våre yttergrenser. Akkurat nå har man forholdsvis god kontroll, men vi vet at presset mot Europa mest sannsynlig bare kommer til å øke i årene som kommer. Derfor må man ikke tro at dette er noe forbliende fenomen, og det er derfor man må ha stø kurs.

Så vil jeg si at jeg ikke kjenner meg igjen i at vi bryter internasjonale konvensjoner. Nei, vi legger opp til at lover og regler som skal vedtas, alltid er innenfor de internasjonale konvensjonene, og at det selvfølgelig også blir lagt til grunn når man behandler enkeltsaker. Det er et helt selvsagt prinsipp.

Une Bastholm (MDG) [11:11:42]: Jeg synes det er urovekkende at statsråden forsvarer mangelen på en reell vurdering av beskyttelsesgrunnlaget til de 18-åringene som sendes ut, med at man kan be om å få vedtaket omgjort. Det forutsetter ressurser som veldig mange av disse ungdommene ikke har. Dessuten må vi ha et regelverk i utgangspunktet som vi mener er riktig, ikke forutsette at folk må anke eller få omgjort vedtak. Da jeg ved redegjørelsen fra innvandrings- og integreringsministeren i forrige uke ba om en avklaring på om hun hadde avvist råd fra UDI i denne saken, fikk jeg ikke svar. Men det ligger for så vidt ute på regjeringens nettsider, og vi har jo også fått oppklart nå i replikkutvekslingene, at det kom fram i instruksjonen fra statsråden. Vi vet derfor at statsråden instruerer om ikke å legge avgjørende vekt på barns manglende nettverk, ressurser og den sosiale, humanitære situasjonen i internfluktområdet når myndighetene, ved UDI, vurderer oppholdsgrunnlag for enslige asylbarn. Her ligger kanskje også en liten start i å tolke Stortinget i hva det er vi ønsker omgjort, altså hvilke kriterier man kunne ha vektlagt.

Statsråd Sylvi Listhaug [11:12:56]: Å tolke Stortinget – jeg vil jo anta at man i løpet av denne debatten som mest sannsynlig kommer til å pågå i noen timer, er i stand til å gi ganske tydelige signaler om hva man faktisk ønsker å endre på. Man må jo når man fremmer fire forslag i Stortinget, ha en kvalifisert oppfatning av hva man ønsker endret. Det vil jeg selvfølgelig da avvende.

Så er det riktig at vi har gitt en instruks i mars på en praksisforeleggelse fra UDI, den har jeg tidligere rede-

gjort for. Vi har også fått to andre praksisforeleggelsener fra UDI som gjelder sikkerhetssituasjonen i Afghanistan, og som vi har tatt til orientering.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Mari Holm Lønseth (H) [11:14:01]: Det er om lag 65 millioner mennesker på flukt i verden. Noen flykter fra krig. Andre er forfulgt på grunn av sin seksuelle legning eller på grunn av sin tro. Det er mange som drar på en lang reise mot Europa i håp om å skape et bedre liv for seg og sin familie. Norge er et av verdens beste land å bo i, og det er ikke vanskelig å forstå at mange ville fått et bedre liv her.

Er man forfulgt, frykter forfølgelse eller umenneskelig behandling i hjemlandet, kan man få asyl. Alle som har krav på beskyttelse, skal få beskyttelse, og de skal raskest mulig integreres i det norske samfunnet og komme seg i jobb og på skole. Alle som søker asyl, skal få en individuell behandling av saken sin.

Saksbehandlingen skjer hos UDI og UNE, som er faglige aktører som ikke kan instrueres i enkeltsaker. De fatter vedtak, bl.a. på bakgrunn av informasjon fra Landinfo, som også er et faglig uavhengig organ. Vurderingene som foretas av utlendingsmyndighetene, er konkrete og komplekse, og nettopp for at alle skal få en forsvarlig og rettferdig behandling av saken sin, må det fortsatt være opp til fagmyndighetene å foreta de vurderingene. Hvis vi i større grad lar det være opp til politikere å vurdere hvilke land som er trygge eller ikke, risikerer vi å få en politisering av asylsystemet som gir oss inkonsekvente vedtak.

Bakgrunnen for at vi egentlig debatterer denne saken, er at SV ikke har tillit til at utlendingsmyndighetene kan foreta disse vurderingene. Langt klarere kan det vel ikke sies enn slik representanten Lars Haltbrekken sier det til Adresseavisen i dag, at SV ikke stoler på Landinfo. Etter debatten i dag kan man også stille spørsmål ved om Arbeiderpartiet legger seg opp mot SVs linje og heller ikke har tillit til fagmyndighetene lenger.

Asylpolitikken må være konsekvent og rettferdig for at vi fortsatt skal kunne gi opphold til de menneskene som har krav på beskyttelse. Asylpolitikken må være konsekvent enten det er mange eller få ankomster til Europa og til Norge. Derfor ligger også regjeringens politikk fast, og vi er langt bedre forberedt nå hvis asylstrømmen til Europa igjen skulle ta seg opp. Hva som skjer hvis opposisjonens forslag skulle bli vedtatt i dag, vet vi ikke, men vi vet at de signalene vi sender, faktisk har noe å si.

Lars Haltbrekken (SV) [11:17:16]: Enkeltmennesker betyr noe. En av dem som har betydd noe i høst, er Taibeh Abbasi. For fem år siden kom familien til Norge. Taibeh bor i dag i Trondheim og går på Thora Storm videregående skole.

Nå vil norske myndigheter sende henne og familien tilbake til Afghanistan. Afghanistan er ikke hjemme for Taibeh. Hun har aldri vært der, hun er født på flukt fordi foreldrenes hjemland er utrygt.

For noen uker siden demonstrerte tusenvis av elever i Trondheim under parolen: La Abbasi bli! Elevenes engasjement for medmenneskelighet betyr noe. I dag håper jeg vi kan ta noen skritt i riktig retning. Jeg håper inderlig at stortingsflertallet gjør det.

Taibeh skrev for noen uker siden på Facebook-siden min, og jeg vil gjerne dele med dere noe av det hun skrev der:

«Jeg er Taibeh, den jenta som drømte om å gå på skole. Jeg er den jenta som ble behandla urettferdig i mange år da jeg bodde i Iran. Jeg brukte å stå i vinduet og se på de iranske jentene som gikk til skolen. Min største drøm var å være i deres sko, få kunnskap og utdanning. Jeg drømte om å lære meg å holde blyanten riktig og å kunne skrive bokstavene rett. (...)

Jeg er den jenta som gikk på føttene over fjellene og kryssa grenser for å komme til et bedre liv. I den grusomme flukten opp hit har jeg hver dag ønsket å komme trygg til et sted hvor jeg og min familie skal bli tatt imot og behandlet som alle andre. (...)

Jeg er veldig stolt av alt jeg har oppnådd i de vanskelige årene. Jeg fikk gå på skole og har fått mye kunnskap. (...)

Det er vanskelig å tenke på et liv i Afghanistan. Jeg ser ingen fremtid for meg og mine brødre. Vi har aldri vært i Afghanistan. Der blir barn, spesielt jenter, utsatt for kidnapping, voldtekt, tvangsgiftet og masse andre forferdelige ting. Mine drømmer om utdanning og karriere vil bli knust. For oss er Afghanistan ikke trygg. Det føles som om du har kommet opp på en fjelltopp, og detter ned igjen.»

Norge trenger flere som Taibeh og hennes medelever. La oss høre på dem. La dem få bli. Det vil de med SVs forslag. Vi vet det har kommet rapporter som grundig slår fast at situasjonen i Afghanistan ikke er så trygg som dagens regjering vil ha det til.

Himanshu Gulati (FrP) [11:20:21]: Norge er et land som respekterer sine internasjonale forpliktelser, og gir beskyttelse til dem med behov for det. Men det må også innebære at asylsøkere som ikke har krav på beskyttelse, er nødt til å forlate Norge. Asylinstituttet skal være en siste skanse for dem med behov for beskyttelse, ikke en visummulighet for dem som ønsker å innvandre til

Norge av andre grunner. Det er dette jeg frykter skjer dersom venstresiden nå får føre sin asylpolitikk. Det er en farlig vei å gå dersom vi går bort fra prinsippene om at personer som kommer fra et land hvor det er mulig å oppholde seg trygt i andre deler av landet, såkalt internflukt, likevel skal få opphold i Norge. Det betyr i praksis at det ikke har noe å si om man har krav på beskyttelse eller ikke, og at man uavhengig av behovet for beskyttelse sier at alle skal med.

Statsrådene Listhaug og Eriksen Søreide holdt to meget gode redegjørelser i forrige uke. Det ble også nevnt at nesten ingen andre land mener at Afghanistan er så utrygt at en stanser alle returer. Men SVs forslag går ikke bare ut på å stanse tvangsreturer, det går også ut på å stanse assistert retur, altså såkalte frivillige returer til Afghanistan, dette til tross for at mange afghanere har returnert frivillig til Afghanistan fra nabolandene de siste årene.

Det er sånn, enten vi liker det eller ikke, at et av de sterkeste virkemidlene vi som storting har i den daglige asylpolitikken, er de politiske signalene vi velger å sende ut. Jeg vil minne om hvor mye politiske signaler har å si. Jeg vil minne om at Jonas Gahr Støre i 2015 fra talerstolen på Arbeiderpartiets landsmøte inviterte 10 000 flyktninger til Norge. Kun noen måneder senere, under flyktningkrisen, kunne vi se asylsøkere på grensen til Kirkenes bruke denne invitasjonen som sin begrunnelse for hvorfor de kom nettopp til Norge. Politiske signaler fungerer meget raskt, for de når ut til både dem med og dem uten krav på beskyttelse. De partiene som sender ut signaler som de nå gjør, må derfor ta inn over seg konsekvensene av det de velger å gjøre. Å sende et signal om at asylsøkere fra Afghanistan uten krav på beskyttelse i Norge likevel ikke vil sendes ut, selv om faglige vurderinger tilsier at det er trygt, vil kunne få store konsekvenser for antallet personer uten krav på beskyttelse som kommer til Norge.

Jeg vil gjerne avslutte med å lese opp noen kloke ord fra regjeringen Stoltenberg, som skrev følgende i proposisjonen til Odelstinget når det gjaldt behandlingen av ny utlendingslov.

«Det kan riktignok tenkes andre situasjoner hvor det kan bli fremmet ønske om at departementet/statsråden skal utsette iverksettingen av negative vedtak, for eksempel fordi ulike aktører på feltet mener at UDI og UNE tar feil (...). Departementet mener at det også i tilfeller som dette vil stride mot gjeldende styringsforhold om politiske myndigheter skal ha adgang til å instruere om utsatt iverksetting.»

Dette var kloke ord fra Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet under forrige regjering. Jeg håper de vil gjenta dem nå også.

Sivert Bjørnstad (FrP) [11:23:42]: Den siste uka har vi vært vitne til en værhanepolitikk vi dessverre de siste årene har blitt kjent med fra landets største parti. En langsiktig og forutsigbar asyl- og innvandringspolitikk har blitt byttet inn mot kortsiktige politiske utspill for å lystre og stilne deler av grasrota i Arbeiderpartiet. Det er trist, og det markerer på mange måter et skifte hos Støre & Co. Det man sa etter gruppemøtet sitt på onsdag forrige uke, har ikke lenger gyldighet. Mye av det Arbeiderpartiets nestleder sa i debatten på NRK torsdag i forrige uke, er bare delvis Arbeiderpartiets politikk denne uka.

Hva som faktisk har endret seg siden forrige uke, har vi imidlertid ikke fått noe svar på. Er det nye opplysninger som har kommet til? Er det en endring hos de avslåtte asylsøkerne, som har fått navnet «oktoberbarn», selv om de ikke er barn? Det mener jeg vi må kunne få besvart fra Arbeiderpartiet. Er det noe nytt, bør det selvsagt også tilflytte oss andre i denne salen, slik at vi kan ta beslutninger på lik linje med Arbeiderpartiet. Jeg tror imidlertid ikke at noe sånt finnes.

Da Jonas Gahr Støre gikk på talerstolen under Arbeiderpartiets landsmøte og advarte mot liberalisering av asyl- og innvandringspolitikken, var det dette han advarte mot. Så lenge varte den forutsigbarheten.

På Politisk kvarter i dag tidlig kom Gahr Støre med det han kalte et politisk værvarsel, hvor han advarte mot Fremskrittspartiet i denne saken, og hva vi kunne finne på å si i løpet av dagen. Vi er, som Lauvås sa i replikkordskiftet med statsråden, forutsigbare. Vi har én politikk, og det er den samme politikken denne uka som forrige uke. Gahr Støre har imidlertid forsøkt seg på politiske værvarsler tidligere, sist i april 2015, da han inviterte 10 000 inn i landet, og vi endte opp med over 30 000. Der er vi kanskje igjen i dag. Som VG skriver i en kommentar i dag:

«Mange av disse unge guttene skulle aldri blitt forledet til å dra. Og om vi liberaliserer praksisen, vil flere av dem legge ut på den farlige turen.»

Ørnen i norsk politikk har landet – kanskje for godt, og det for noen kortsiktige, retoriske seire. Det er ikke sikkert at det er noen ulempe for oss som igjen skal vinne et flertall om noen år, men for forutsigbarheten i asyl- og innvandringspolitikken er det dessverre mange steg tilbake. Er det noen som burde vite hva det kan bety, er det i særdeleshet Arbeiderpartiet og Jonas Gahr Støre, men det hviler også et tungt ansvar på Senterpartiet i denne saken.

Norunn Tveiten Benestad (H) [11:26:54]: Bak hvert asyltall og hver asylsøknad er det et menneske. Debatten i asylpolitikken utfordrer våre verdier og vårt humanitære ansvar, og derfor er det helt avgjørende at vi

sørger for gode debatter og grundig saksbehandling. Det er det motsatte som skjer i dag.

Saken er krevende å ta stilling til når det er forslag over bordet, ingen komitébehandling og ikke en skikkelig prosess, særlig med et bakteppe der det ofte framstilles som om Norge returnerer en stor gruppe mindreårige barn. Slik er det ikke.

Ordningen med midlertidig opphold er vanskelig, men en kan spørre seg: Hva er alternativet? Enten kan en gi oppholdstillatelse til alle barn som kommer til Norge, uavhengig av om de fyller vilkårene for beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag, eller en kan gi avslag til de barna som ikke fyller vilkårene for opphold. Men hva da med dem som ikke har et forsvarlig omsorgstilbud i hjemlandet? Dette handler både om hver enkelts usikre livssituasjon og om hvordan vårt regelverk kan bidra til å forebygge at flere barn sendes alene ut på livstruende reiser – eller om det faktisk vil bidra til det motsatte.

Representanten Ørmen Johnsen sa i sitt innlegg at Stortinget har gått vekk fra en politisk overstyring av saksbehandling på asylfeltet etter årevis med ustabilitet og urettferdighet. Det er ikke pressgrupper eller aksjoner som skal avgjøre asylsøknader, det er Utlendingsdirektoratet.

Det er jeg enig i. Det er prinsipielt problematisk hvis vi på Stortinget skal avgjøre hvilke land som er trygge eller ikke trygge å returnere til. Landinfo, UDI og UNE har myndigheten og kompetansen til å gjøre dette, det har ikke vi som stortingsrepresentanter.

Så er det selvsagt regjering og storting som skal legge premissene for asyl- og innvandringspolitikken, men det gjøres ikke i en hastesak. Vi vet at dette saksområdet krever forutsigbarhet og langsiktighet og har store konsekvenser, og derfor er det urovekkende når et parti som Arbeiderpartiet, som er vant til å kjenne ansvar som et styringsparti og vet hva det innebærer, nærmest over natta skifter syn i saken.

Jeg er dypt uenig i hvordan denne saken er blitt behandlet, og jeg ønsker ikke å støtte forslagene som er fremmet her i dag på dette grunnlaget. Saken fortjener definitivt et grundigere forarbeid.

Petter Eide (SV) [11:29:51]: SV er glad for at vi har fått denne debatten i Stortinget. Det er en viktig og helt avgjørende prinsipiell debatt. Vi kan også lese av noen av signalene at noen partier beveger seg noe i vår retning, og det er veldig fint.

Jeg er derimot veldig urolig over det som kommer fra Fremskrittspartiet. De mener at det å ta en timeout fra å tvangsreturnere folk til risiko for fare i Afghanistan er å undergrave asylinstituttet. Jeg vil si det er helt motsatt: SVs forslag handler om å styrke asylinstituttet. Vi base-

rer oss her på et internasjonalt prinsipp som vi kaller for non refoulement-prinsippet. Det er hjemlet i flyktningkonvensjonen og i Den europeiske menneskerettskonvensjon. Der er det et tydelig forbud mot å returnere folk hvis det er den minste risiko for fare. Vi trenger ikke å ha fakta om risikoen i Afghanistan, det handler om at det er risiko for fare. Tenk: Det må være slik, fordi en asylsøker som ønsker å flykte fra krig eller forfølgelse, må kunne vite at man kan komme til et annet land uten risiko for å bli sendt tilbake til fare. Non refoulement-prinsippet, som også er hjemlet i norsk lov, innebærer et føre-var-prinsipp, og det er det vi diskuterer her. Vi ønsker ikke å sende folk tilbake til Afghanistan så lenge det er risiko for fare, og vi må ha dette avklart før vi kan starte en slik praksis.

SVs forslag er altså en styrking av asylinstituttet. Det er en helt avgjørende og grunnleggende pilar i internasjonal rettsorden, og det må vi aldri gi slipp på. Det er derfor veldig urovekkende at Fremskrittspartiets politikk bidrar til å undergrave dette helt vesentlige prinsippet.

Som mange her vet, har jeg vært leder av Amnesty i mange år. Og jeg har aldri i de 20 årene jeg har fulgt med i den organisasjonen, lest en rapport som har kritisert – nærmest hudflettet – Norge slik som den siste rapporten, som handler om tvangsreturer til Afghanistan. Sett litt utenfra, fra den internasjonale menneskerettighetsverdenen og det internasjonale diplomatiet, vekker det oppsikt at Norge velger en slik praksis. Det vekker oppsikt fordi mange land normalt ser opp til Norge, for Norge er vanligvis et av de førende landene som er opptatt av å bygge opp under en internasjonal rettsorden. Det vekker også oppsikt at Norge ikke lenger vil ta lederrollen i å videreutvikle pilarene i en global rettsorden.

Abid Q. Raja hadde her overtatt presidentplassen.

Stein Erik Lauvås (A) [11:33:09]: At regjeringen og statsråden nå får stortingsflertallet mot seg, oppleves nok tungt. Det kan jeg forstå, men nå er det nødvendig, og det bør også Høyre og Fremskrittspartiet – inkludert statsråden – merke seg.

Jeg registrerer at flere representanter fra Høyre – Ørmen Johnsen, Tveiten Benestad – fraråder denne vootingen. De fraråder på mange måter hele denne debatten, de mener at dette er uansvarlig. Uansvarligheten her ligger hos regjeringen og hos regjeringspartiene når de velger å bruke de fullmaktene som Stortinget har gitt, og de forlikene som stortingspartiene har inngått, på en måte som bryter med forståelsen, og som bryter med tiliten. Det er det som er uansvarlig. Det er usolidarisk. Derfor må dette korrigeres, og det er det Stortinget i dag er i ferd med å gjøre.

Jeg registrerer videre at vi får en lang tirade om at vi åpner grensene. Representanten Engen-Helgheim brukte mesteparten av sitt innlegg på å snakke om at vi åpner grensene. Jeg bare gjentar at det blir feil, Engen-Helgheim, det er feil å si det, og jeg må be om at du slutter med det, for det er det som gir feil signaler. Dere bidrar til å skape forvirring om hva som egentlig gjøres, og det er også et stort ansvar å ta. Spesielt når man skal representere Norge som regjeringsparti, burde man tenke seg bedre om.

Det er slik at vi må ha regler og prinsipper som sikrer at vi gir opphold til dem som trenger det aller mest. Det er det som er asylinstituttet. De som ikke har behov for beskyttelse, skal returnere. Derom er det ingen uenighet. En ny gjennomgang av søknadene fra en gruppe enslige mindreårige asylsøkere vil ikke bety at alle vil få varig opphold i Norge. Nå begrenser vi Høyre-Fremskrittsparti-regjeringens vide adgang til å fortsette å øke andelen enslige mindreårige asylsøkere med midlertidig opphold i Norge. Det er riktig å gjøre.

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal gå via presidenten.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [11:36:32]: Skal vi peke ut noen få enkeltbarn i et fattig og ustabil land og gi disse all mulig hjelp og assistanse, eller skal vi hjelpe langt flere fra det samme landet ved å bruke ressursene der? Alle har hørt det argumentet før. Ja, vi kan gjøre begge deler, slik mange i denne salen vil påstå, men vi kan uansett kun bruke pengene én gang.

I Afghanistan bor det i dag 34 millioner mennesker. Befolkningen er tredoblet på 25 år. 45 pst. av alle innbyggerne er under 15 år, mer enn 20 millioner er under 18 år. I realiteten sier opposisjonen at Afghanistan er trygt, trygt nok for 20 millioner barn, men ikke for et hundretalls som er reist fra landet sitt. Disse kan ikke bo sammen med sine 20 millioner like gamle landsmenn.

I et slikt perspektiv diskuterer vi i Stortinget hvorvidt et hundretalls av disse 20 millionene skal få opphold, tjenester og ytelser i et av verdens rikeste land, ytelser samtlige øvrige 34 millioner afghanere kun kan drømme om. Dette er et spill for galleriet, føleri og forsøk på å fremstå som mest mulig barmhjertig, de gode mot de onde, de varme mot de kalde. Og mediene stiller seg 100 pst. på de godes side. TV 2 og lisensfinansierte NRK løper bena av seg for å rapportere om hvor forferdelig det er i Afghanistan. De hoster opp Afghanistan-eksperter og juridiske eksperter, som alle sier at retur vil føre til forfølgelse og drap. Spillet er helt uten konsekvensanalyse. Og hva skal vi egentlig med dem når konklusjonen allerede er trukket? Barna fra Afghanistan vil bli en kulturell og økonomisk ressurs for Norge. Hva forskningen

sier, er irrelevant. Jo da, forskningen finnes; den er motvillig blitt presentert av SSB.

Som ansvarlige politikere plikter vi å ta på oss litt større briller og forsøke å se utviklingen i Afghanistan i et noe større perspektiv.

Ja, Afghanistan er et land i krig. Taliban er en trussel for mange. Taliban driver terror. Det er nettopp derfor et femtitalls vestlige land har sendt 130 000 unge menn og kvinner for å gjøre landet tryggere. Samtidig sitter vi i Norge og diskuterer hvorvidt disse 130 000 utenlandske soldatene har gjort Afghanistan trygt nok for landets egne innbyggere. Vi sender våre unge menn og kvinner for å bekjempe Taliban i Afghanistan. Samtidig rømmer hundretusenvis av afghanere fra sitt eget land og søker asyl i de samme landene som kjemper afghanernes krig.

Etter meg kommer en annen representant på talerstolen, som vil snakke om mikropolitikk, en representant med store politiske ambisjoner, og som burde evne å se denne saken i et større perspektiv. Dessverre er også han kun opptatt av å bedrive smålig opposisjonspolitikk.

Denne debatten er ikke en utstrakt hånd til afghanere. Det er ikke en debatt for å hjelpe flest mulig afghanere. Debatten er en mulighet for norske politikere, medier, organisasjoner og utvalgte eksperter til å fremstille verden som en kamp mellom de gode og de onde.

Presidenten: Presidenten vil anbefale ikke å bruke begrepet «smålig» om andre stortingsrepresentanter.

Jonas Gahr Støre (A) [11:39:51]: Takk, president, jeg velger å se stort på det.

For å ta debatten ned til hva den handler om: Forslagene i dag handler om å korrigere kursen noe for å bøte på noen av de utslagene vi har sett overfor en gruppe sårbare unge mennesker – punktum, ferdig snakket!

La oss klargjøre: Asylpolitikken i Norge ligger fast. Internasjonale forpliktelser: De med beskyttelsesbehov, skal få beskyttelse. Hovedprinsippene ligger fast.

Arbeiderpartiet står ved de vedtakene vi har fattet her, det brede forliket og andre beslutninger, og vi stoler på og har tillit til utlendingsforvaltningen inntil det motsatte. Vi stiller spørsmål og forsikrer oss om praksis. Arbeiderpartiet står ved en streng, rettferdig og human asylpolitikk som sikrer kontroll ved grensene, og at prinsippene følges. Men – vi er ikke passive tilskuere til regjeringens politikk og utøvelse av skjønn. Det er vårt oppdrag å følge med på det, og når nødvendig si ifra. Da rimelighetsvilkåret ble skrotet, stemt bort, skjøt midlertidigheten i været. Da vi gikk med på den beslutningen, ble det sagt her at da sa vi klart ifra at terskelen for humanitært opphold ikke skulle senkes. Regjeringen forsikret om det. Allikevel skjøt midlertidigheten i været. Det er derfor vi gjør dette. Dette er de isolerte temaene.

Til statsråden: Vi har tillit til forvaltningen. Vi har lyttet til en UDI-sjef som sier at nå er Norge helt på grensen i forhold til våre internasjonale forpliktelser. Der skal ikke Norge være. Norge skal være godt innenfor den grensen, så vi kan stå og se verden i øynene.

Ja, det er uvanlig å fremme forslag på denne måten. Det er en uvanlig situasjon også. La meg klargjøre: Det vi vil, er at det skal legges større vekt på kriteriene mangel på omsorgspersoner, nettverk og/eller ressurser til å etablere seg i internkonfliktområder – større vekt på dette, større vekt på dette i det skjønne UDI utøver. Hvordan det blir gjort, overlater vi til forvaltningen, departementet, og vi skal følge nøye med på måten det gjøres på.

Så vil jeg si til statsråden igjen: Hun kan ikke på den ene siden si at dette er liberalisering, og på den andre siden at det er å slå inn åpne dører. Det er et element av riktighet i det statsråden sier om åpne dører. Dette er åpne dører til kriterier som er kjente. Vi vil de skal legges større vekt på.

Så vil jeg også understreke: Det er ingen grunn til å si at dette er et signal om at folk kan komme til Norge. Vi har en streng asylpolitikk. Europa er nærmest lukket. Det er Fremskrittspartiets talspersoner som står her, også statsråden, og sier det. Det er de som sender signaler. Når en norsk statsråd står og sier at nå er det fritt fram for alle grunnløse å komme til Norge, blir det rapportert? Ja, det tror jeg. Er det feil? Ja, det tror jeg. I dag tar stortingsflertallet ansvar, setter foten ned for en praksis vi ikke har ønsket – på dette området, isolert, avklart, og det er mer i tråd med norske verdier og tradisjoner.

Martin Kolberg (A) [11:43:07]: Representanten Tybring-Gjedde kaller dette for mikropolitikk. Det det handler om, og det som er nerven i denne diskusjonen, er spørsmålet om Stortinget skal sørge for at den praksis en har på dette veldig følsomme området, er innenfor de rettssikkerhetsnormer som Norge er bekjent av. Det mener åpenbart et stortingsflertall ikke er tilfellet, og det er den justeringen som stortingsflertallet ønsker å gjøre, og som jeg mener at statsråden og regjeringspartiene bør ta inn over seg, fordi statsråden har brukt sin instruksmyndighet overfor UDI på en slik måte at det har skapt ubalanse i de vedtakene som Stortinget har gjort.

Så vil jeg si at det jeg på sett og vis oppfatter som det alvorligste, er den måten som særlig Listhaug nå i dag og over tid har argumentert for i alle de spørsmål som er relatert til den saken Stortinget behandler i dag. Det er konsekvent å si, underteksten er slik: Vi må ikke ha et regelverk og en praksis som gjør at folk i nød kommer til Norge. Det mener jeg må avvises, ikke bare gjennom et vedtak og votering, men gjennom et verbalt oppgjør

med denne politiske moralen. Det er ikke Norge tjent med. Det er ikke Norge verdig at vi har statsråder og stortingsrepresentanter som hevder dette. Norge skal være en humanistisk stat. Ved siden av at vi skal være en rettsstat, skal vi være en humanistisk stat. Og den forutsetter ikke bare rettsregler og -praksis, men den forutsetter en politisk argumentasjon og moral i denne forsamling som er slik at vi avviser at mennesker i nød og fattigdom som er utløst av krig, for noen fås vedkommende, kommer til Norge og skal bli møtt med slike karakteristikk. Det er det alvorligste i saken. Det er det Stortinget gjennom en votering, forhåpentligvis eller ganske trygt, kommer til å avvise gjennom det faktiske vi gjør, men det ligger også en politisk moral i akkurat det vedtaket. Det mener jeg er det viktigste, og det er jeg glad for, for det er nødvendig at den kommer, den burde kanskje kommet før, men nå kommer den i dag, og det er en god dag for Det norske storting, for humanismen og for rettsstaten.

Trond Helleland (H) [11:46:20]: I forrige uke hadde vi gode redegjørelser av både statsråd Listhaug og statsråd Ine Marie Eriksen Søreide. Vi fikk da klarhet i at det var ingen – bortsett fra SV – som ønsket å stemme for en total returstopp til Afghanistan. Så har partiene tenkt seg litt mer om, og i dag fremmes det en rekke hasteforslag, uten noen grundig saksbehandling, uten det som Arbeiderpartiet ofte er opptatt av, nemlig å få belyst saken fra alle sider. Partileder og parlamentarisk leder Jonas Gahr Støre sier at det er dette det handler om, punktum, altså de tre forslagene. Så kommer Martin Kolberg i neste innlegg og sier at dette handler om humanisme og moral, politisk moral. Han gjentok vel innlegget fra Nordisk råd, som fikk god omtale.

Stein Erik Lauvås beskylder statsråd Listhaug for å være forutsigbar. Ja, takk for at hun er det – i en situasjon der Arbeiderpartiet annen hver gang bidrar til innstramming og liberalisering av norsk asylpolitikk.

Vi satt hele høsten 2015 og forhandlet om et asylforlik, og det første punktet i asylforliket lyder:

«Prioritere arbeidet med rask retur av personer som har fått avslag på sin asylsøknad, og i særdeleshet prioritere retur av grupper der dette vil ha effekt på tilstrømmingen fremover.»

Dette var nøye gjennomgått, dette behandlet vi i mange møter, og så kommer altså Arbeiderpartiet i dag med et hasteforslag. Instruksen som skal oppheves, ble gitt 29. mars. Da er spørsmålet mitt: Hvorfor kunne en ikke da brukt tid på en ordinær saksbehandling av dette – som jeg skjønner at Senterpartiet egentlig ville – for å sørge for at en fikk en god belysning av saken?

Partileder og parlamentarisk leder Jonas Gahr Støre listet i sitt innlegg opp noen punkter han ønsker end-

ring på. Det er blitt referert og kommer i protokollen, og det er altså kildegrunnlaget for den endringen av norsk asylpolitikk som Arbeiderpartiet legger opp til.

Jeg vet ikke om jeg skal se på Martin Kolbergs innlegg eller Jonas Gahr Støres innlegg som uttrykk for Arbeiderpartiets holdning. Jeg stoler på at det er Gahr Støres, nemlig at dette er en liten endring. Men det hørtes ikke sånn ut på Martin Kolberg. På ham hørtes det ut som et generaloppgjør med en mangel på humanisme – og det i et land som er på topp i bistand, som har bistått flest flyktninger i Syria, og som har bidratt sterkt i Afghanistan til å gi jenter utdanning og skape et tryggere samfunn.

Dette er dessverre feil signaler å sende fra et storting som har stått sammen om asylpolitikken. Det er én seierherre her i dag, og det er SV, som sto utenfor asyforliket – i dag vinner de.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [11:49:45]: Rettferdighet må være det bærende prinsippet i asylpolitikken i Norge. De som har behov for beskyttelse, skal få det. De som ikke har krav på opphold, skal returneres raskt. Midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere skulle være unntaket. Regjeringen er på vei mot å la unntakene nærmest bli regelen. Denne retningen ønsket ikke Arbeiderpartiet. Den sterkt økende andelen er et resultat av grep Fremskrittspartiet og Høyre har tatt i regjering, i strid med Stortingets vilje.

Med våre forslag ønsker Arbeiderpartiet i dag å korrigere kursen. Regjeringen har gått ut over rammene i den enigheten vi har hatt. I dag sier vi fra om det. Det er ikke slik at vi med dette åpner grensene og vil la alle slippe inn. Det må statsråden slutte å si. Dette er ikke en åpen invitasjon. Vi er fortsatt blant de strengeste landene i Europa. Har ikke Fremskrittspartiet fått med seg det? Hvordan kan Fremskrittspartiet påstå at vi vil bli Europas frihavn for grunnløse asylsøkere? I og med fjerningen av rimelighetsvilkårene fører vi en praksis som er strengere enn i de fleste europeiske land.

Det er riktig at sårbarhetskriteriene ligger i loven, men det hjelper ikke når regjeringen instruerer UDI om ikke å tillegge disse særlig vekt. Det er det vi retter opp i dag. Redd Barna-rapporten viser med tydelighet at barnas beste i svært mange saker ikke vurderes. Er representanten Ørmen Johnsen fornøyd med den individuelle vurderingen?

Det er ikke oppsiktvekkende det Arbeiderpartiet gjør i dag. Det som er oppsiktvekkende, er at Høyre har abdisert i innvandringspolitikken og ikke lenger makter å ta tak i helt åpenbare problemer, men heller løper etter Fremskrittspartiet.

Audun Lysbakken (SV) [11:52:00]: Det er bra at vi i dag gjør vedtak som innebærer et steg i riktig retning

for behandlingen av en gruppe svært sårbare mennesker. Det er en seier for det store folkelige engasjementet som har vært rundt disse sakene, selv om vi på noen punkter ønsker å gå lenger. Men det er behov for å imøtegå en del av de påstandene som serveres fra Høyre og Fremskrittspartiet.

For det første dette med signaler: Hvis det er sånn at Fremskrittspartiet virkelig mener at alt som blir sagt i denne salen, sprer seg som ild i tørt gress til menneskesmuglere i hele landet, er det Fremskrittspartiets representanter som står her og sier at Norge blir Europas frihavn, at det er fritt fram for afghanere, og at grensene er åpne. Da er det Fremskrittspartiet som har ansvaret for de signalene, for ingenting av det de sier, er sant. Det er ingen i denne salen som vil ha åpne grenser. Så hvis Fremskrittspartiet er opptatt av å sende signaler, må de slutte å si ting som er tøv om det andre partier mener.

For det andre: Representanten Ørmen Johnsen begynte på en liten statsvitenskapelig forklaring om maktfordelingsprinsippet. Hvem er det som har politisert norsk asylpolitikk? Det forliket som ble inngått i Stortinget, bidro til en voldsom politisering, fordi det ga regjeringen store fullmakter til å styre gjennom instruks. Det er ikke i dag maktfordelingen endres. Det er ikke i dag dette feltet politiseres. Det har Ørmen Johnsen vært med på selv, og det er gjennom det forliket som ble inngått, at regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Senterpartiet gjennomførte en stor og omfattende politisering.

Så til anklagen om «ute av syne, ute av sinn»: Hvorfor må Stortinget diskutere ekstra nøye de menneskene som faktisk er i Norge? Jo, det er fordi vi kan gjøre noe for de menneskene, og de menneskene har vi et ansvar for, for det følger av våre folkerettslige forpliktelser. Dessuten er det ingenting som tyder på at statsråd Listhaug går inn for å bruke mer penger på å hjelpe folk der de er, som det heter, når utgiftene til flyktninger i Norge går ned. Det er ikke spor av en sånn satsing i dette statsbudsjettet. Det man derimot er tydelig på, er at det viktigste for Fremskrittspartiet og Høyre er å bruke store penger på f.eks. lavere skatter til folk med aksjeformuer.

Det er veldig forvirrende hvorvidt statsråden synes det er lett eller vanskelig å følge opp dagens vedtak. Det som er åpenbart, er at Fremskrittspartiet synes det er vanskelig å kommunisere, men det er et hensyn som Stortinget heldigvis ikke trenger å bry seg om. Jeg håper at statsråden slutter å klage og begynner å gjøre jobben sin, og det er å følge opp et veldig tydelig og greit vedtak i Stortinget i dag.

Presidenten: Jeg gjør oppmerksom på at «tøv» tidligere har vært påtalt som uparlamentarisk ordbruk.

Sverre Myrli (A) [11:55:18]: I asyl- og innvandringspolitikken finnes det to ytterpunkter – enten at alle som vil, skal få komme, eller at grensene stenges og ingen skal få komme. Så vidt jeg registrerer er det ingen i denne salen som mener noen av de ytterpunktene. Alle ligger vi et eller annet sted mellom de to ytterpunktene, og dermed må vi også ha et regelverk som styrer hvordan vi praktiserer politikken vår. Ingen mener at alle skal få komme til Norge, og ingen mener at alle skal stoppes på grensa.

Norge skal ha en streng og rettferdig asyl- og innvandringspolitikk, men vi skal også ha en human og menneskelig innvandringspolitikk. Og la meg legge til: De som skal forbli i Norge, som får opphold i Norge, skal vi behandle med respekt og på en ordentlig måte.

Jeg er overrasket over Fremskrittspartiets argumentasjon her i salen i dag. Talsmann Engen-Helgheim sa noe sånt som at med Arbeiderpartiets forslag blir Norge nå Europas frihavn for flyktninger. Han sa også noe sånt som at Arbeiderpartiet nå forlater en ansvarlig asylopolitikk. Nei, det er så feil som det går an. Men det som virkelig er ille, er at det er Engen-Helgheim, Christian Tybring-Gjedde og Listhaug som er satt til å styre og forvalte dette politikkområdet i Norge. Og enda mer oppsiktsvekkende er det at Høyre og Erna Solberg og Trond Helleland lar Fremskrittspartiet holde på sånn som de holder på. Hele tankegangen bak asylinstituttet er at de som trenger beskyttelse, skal få det, og de som ikke trenger det, skal returnere. Sånn må det også være.

Men Arbeiderpartiet mener – og det er gledelig å se at det også ser ut til å være stortingsflertallets oppfatning – at i de vurderingene som gjøres for enslige mindreårige asylsøkere, må det vektlegges om de mindreårige er spesielt sårbare, altså om de har omsorgspersoner og et fungerende nettverk rundt seg, eller om de ikke har det. Dette vedtok Arbeiderpartiets landsmøte i vår, og i Arbeiderpartiet er det sånn at når landsmøtet vedtar noe, er det stortingsgruppa og stortingsrepresentantene som følger opp og fremmer forslag i Stortinget. Hvis Trond Helleland er usikker på hva Arbeiderpartiet mener, kunne han starte med å lese Arbeiderpartiets forslag, i fire punkter. Det skulle være mulig å sette seg inn i det.

Prinsippene i asylopolitikken ligger fast, men det er også mulig – og det er riktig – at når mindreårige er spesielt sårbare, skal det vektlegges.

Karin Andersen (SV) [11:58:39]: Det er flere som har etterlyst hvorfor vi ikke behandler disse sakene i komité. Poenget er at vi trenger en midlertidig returkans for at Stortinget skal kunne gå igjennom regelverket ordentlig – det er det SV har bedt om i utgangspunktet. Det har det ikke kommet noen initiativ til fra regjeringspartiene. I dag har det kommet en liten åpning fra

Arbeiderpartiet, for å gjøre noe med reglene som gjør at vi er helt på kanten av og kanskje over grensen for hva som er våre basisforpliktelser etter folkeretten.

Arbeiderpartiets leder sa at vi skulle være godt innenfor grensen. Det er SV enig i. Derfor er det behov for å stemme for disse forslagene i dag, for de er det ingen fare å stemme for. De er bare små endringer som gjør at man kanskje tar et lite steg vekk fra den grensen. Men det er behov for å gå igjennom dette, og derfor har SV i dag fremmet en rekke andre forslag som skal behandles i komité.

Flyktningkonvensjonen og menneskerettighetene er en skjør verdensorden som siviliserte land ble enige om etter den andre verdenskrigen, nettopp for å ha en liten beskyttelse for mennesker på flukt. Det er det dette handler om. Ute av syne, ute av sinn, sa statsråden, som sjøl argumenterer som om hvis det ikke kommer flyktninger til Norge, så eksisterer det ikke flyktninger i det hele tatt. De eksisterer. Norge burde absolutt gjøre svært mye mer for å hjelpe dem der, og Norge burde absolutt ta imot flere kvoteflyktninger, slik som FN har bedt oss om, fordi den humanitære situasjonen i flyktingleirene og sikkerhetssituasjonen er på bristepunktet. Regjeringen sier nei. Og regjeringen sier nei til å gå igjennom hvordan regelverket nå har blitt, sjøl om det er mulig å påvise at noen som har beskyttelsesbehov – det står i vedtakene deres – allikevel blir returnert uten ny vurdering når de fyller 18 år.

Jeg skjønner at Fremskrittspartiet kan sitte stille og være med på dette. Jeg skjønner virkelig ikke hvordan Høyre kan sitte og være med på dette. Hvor er de humanitære høvdingene i Høyre blitt av – som sto her i Stortinget og forsvarte folkeretten før, som sto og forsvarte rettsstaten og at vi ikke skulle sende noen tilbake igjen til risiko for forfølgelse? Jeg registrerer at de har alle sammen nå blitt en underavdeling av Fremskrittspartiet.

Marit Arnstad (Sp) [12:02:08]: Både Høyres talskvinne og statsråden snakket i sine innlegg om de utslag en viss liberalisering i asylopolitikken fikk i 2006 og 2007. På mange måter var det rett at det skapte utfordringer for asylinstituttet den gangen. Det var også noe av bakgrunnen for innstrammingene som den rød-grønne regjeringen gjennomførte i 2009. De innstrammingene som den rød-grønne regjeringen gjennomførte i 2009, står Senterpartiet sjølsagt fortsatt bak, og det gjaldt ikke minst at man innførte midlertidig opphold for personer mellom 16 og 18 år. Det vi sto for i den rød-grønne regjeringen, kommer Senterpartiet også til å stå for etter dagens debatt og votering.

Asylinstituttet er et skjørt tema. Men det er viktig at det er noen klare grenser. Det var i og for seg ganske

gode redegjørelser i forrige uke. For Senterpartiet er det viktig at Stortinget ikke kan ta over og definere vurderingen av hvilke områder som er trygge eller ikke. Det er en oppgave for fagetatene. Vi kan heller ikke være med på at Stortinget skal ta over ansvaret for hele grupper på den måten at man innfører umiddelbar stans i retur av en hel gruppe. Det er forvaltningens ansvar å behandle saker om beskyttelse for individ. Derfor kan ikke Senterpartiet stemme for SVs og Venstres forslag her i dag.

Men de forslagene vi ønsker å stemme for, bryter på ingen måte med asylforliket. Tvert imot kan en godt si at de forslagene presiserer det asylforliket vi sto sammen om, og som vi fortsatt står sammen om. Det Senterpartiet støtter i dag, er ikke – som Høyres talskvinne sa – å instruere en fagetat. Nei, det vi støtter, er å oppheve en politisk instruks som regjeringen har gjort overfor en fagetat. Det har de gjort uten å ha en klarering med Stortinget på akkurat den saken.

Det burde ikke være så vanskelig – i og for seg – for Fremskrittspartiet og regjeringen, fordi her står de og sier at det å kreve en vurdering av sårbarhet, er å sparke inn åpne dører. Da kan det umulig være veldig vanskelig også å kunne forholde seg til de vedtak som antakelig blir gjort i salen her i dag.

Jeg må til slutt si at når man hører den tonen Fremskrittspartiet velger i dagens debatt i Stortinget, lurer en på hva Kristelig Folkeparti, og særlig kanskje Venstre, tenker om sin støtterolle til denne regjeringen. I forlengelsen av dagens debatt, og jeg ser at nå har fire FrP-ere på rad tegnet seg på talerlisten, skal det bli meget interessant å følge både de forhandlingene de har om statsbudsjettet, og også de forhandlingene de har om en mulig regjeringdeltakelse. Tonen settes for nokså interessante tider foran oss.

Jorodd Asphjell (A) [12:05:24]: Arbeiderpartiets forslag i dag rokker ikke ved Arbeiderpartiets politikk knyttet til asylpolitikken på et generelt grunnlag. Arbeiderpartiet har alltid stått for en både streng, human og rettferdig innvandringspolitikk. Det ligger fast, og det har ligget fast siden landsmøtet vårt fattet vedtak i april i fjor.

Rettferdighet må være det bærende prinsippet i asylpolitikken i Norge. De som har behov for beskyttelse, skal få det, og de som ikke har krav på det, skal selvsagt returneres – som tidligere praksis.

Arbeiderpartiet har lenge vært urolig for unge asylsøkere som har hatt midlertidig oppholdstillatelse og nå, etter at de fyller 18 år, skal sendes tilbake til eget land, altså gjennom internflukt.

Tidligere var midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere et unntak – vi lå på ca. 4 pst., nå ligger vi på over 40 pst. Det er ikke lenger et unntak, det er nesten

blitt en regel. Dette er en utvikling som Arbeiderpartiet aldri har ønsket seg, og som er et resultat av det som Fremskrittspartiet og Høyre har gjort i regjering, i strid med Stortingets vilje og ønske.

Da regjeringen foreslo å oppheve rimelighetsvilkårene, opplyste den til Stortinget at de som mistet retten til opphold på grunn av dette, i stedet ville få opphold på humanitært grunnlag. Regjeringen opplyste ikke om at det ville bli en kraftig økning i midlertidighet for unge mellom 16 år og 18 år, sånn som det har blitt nå.

På dette området har statsministeren og statsråden nok en gang forvaltet enigheten om hovedlinjene i innvandringspolitikken på en dårlig måte. Heller ikke dette kan Arbeiderpartiet stå inne for.

Jeg registrerer at Listhaug er forundret over hvordan Stortinget behandler komplekse saker. Jeg kan forsikre om at Arbeiderpartiet har jobbet lenge og godt med denne saken. Vi er imidlertid veldig forundret over at statsråden bare har stått og sett på problemene som nå hoper seg opp foran øynene hennes.

Vi er også forundret over at statsråden ikke maktet å vurdere kompleksiteten av å fjerne rimelighetsvilkårene da dette i sin tid ble foreslått for Stortinget. Det er grunnlag for å si at utlendingsforvaltningen i mange saker ikke gjør vurderinger av barnets beste i tilstrekkelig grad. Det har vi grunnlag for å si fordi det ikke framgår av vurderingene i enkeltvedtakene som er gjort. Med vårt forslag i dag sender vi et klart signal til regjeringen om at disse vurderingene skal gjøres i alle saker, slik at barnets beste og barnets sårbarhet vurderes særskilt.

Une Bastholm (MDG) [12:08:30]: En påstand som går igjen i debatten her, er at vi må unngå en politisering av asylpolitikken. Men det er full enighet om at asylinstituttet skal forbeholdes dem som har rett på beskyttelse. Alle er også enige om at det ikke skal være opp til statsråden eller Stortinget om en person får opphold eller ikke. Det som flere av partiene i dag kritiserer, er ikke den enkelte vurderingen om oppholdsgrunnlag, men kriteriene og praksis for disse vurderingene – og at det per nå ser ut til at vi risikerer at Norge bryter med grunnleggende internasjonal rett.

Det noen av oss også kritiserer, er at barn og voksne returneres til Afghanistan – et land som FN's høykommissær for flyktninger anser som utrygt – uten noen ny vurdering av beskyttelsesgrunnlag og uten at det er gjort en rimelighetsvurdering. I tillegg vet vi at UDI har ønsket og anbefalt å begrense bruken av midlertidig opphold til enslige asylsøkende barn, mens det er regjeringen som har satt ned foten, ikke i enkeltsaker, men i instruksene for hva som skal vurderes hvordan. UDI mener nettverk, ressurser og humanitær og sosial situasjon i hjemlandet bør vektlegges sterkere ved retur av enslige

mindreårige asylsøkere enn det gjøres i dag. Det er regjeringen som ikke ønsker dette, på grunn av et politisk mål om å sende et signal.

Norge er ikke bare ett av mange land som returnerer til Afghanistan. Norge har en Afghanistan-praksis som er blant de strengeste – hvis ikke den strengeste – i Europa. Ifølge Norsk organisasjon for asylsøkere falt innvilgelsesprosenten for afghanske asylsøkere i Norge fra 82 pst. til 28 pst. fra 2015 til 2016. Så langt i 2017 viser tall fra UDI at Norge har en rekordlav innvilgelsesprosent for afghanere, kun 25 pst. får innvilget opphold. Til sammenligning fikk 97 pst. av afghanere innvilget opphold i Italia i 2016, 60,6 pst. i Tyskland og 46 pst. i Sverige – mot altså 25 pst. i Norge.

I tillegg fører Norge den strengeste returpolitikken i Europa overfor afghanerne. Av til sammen 580 afghanere som ble tvangsreturnert fra Europa til Afghanistan i 2016, var 410 fra Norge: 410 av 580. Vi er også et av få europeiske land som tvangsreturnerer barnefamilier til Afghanistan, og vi er dem som gjør det mest. Hovedårsaken er at Norge har fjernet kravet om en rimelighetsvurdering før en asylsøker kan henvises til internflukt, mens dette er en selvfølge i alle EUs medlemsland. Mange EU-land er dessuten restriktive med i det hele tatt å henviser til intern flukt.

Jeg får til slutt bare gjenta at jeg håper komiteen vil behandle representantforslaget fra SV, Rødt og Miljøpartiet De Grønne grundig, for da kan man også være med på å klargjøre mye av det som fortsatt er ubesvart om norsk praksis.

Ketil Kjenseth (V) [12:11:56]: Saken vi behandler i dag, er jo å rette opp en feil fra i fjor. Det var en feil som Arbeiderpartiet og Senterpartiet var med på og ga mandat til regjeringa til å gjennomføre. En fjernet rimelighetsvilkåret, og vips så ble altså antallet med midlertidig opphold betydelig større. Vi setter flere på vent for å sende dem ut når de er blitt voksne.

Når Senterpartiets Marit Arnstad da utfordrer Kristelig Folkeparti og Venstre på vårt samarbeid med regjeringspartiene, er det på tide å minne om at vi her snakker om en sak hvor det er Senterpartiet som er blitt trukket baklengs inn i fuglekassa til Arbeiderpartiet i løpet av natta. Så her tror jeg Senterpartiet har mer enn nok med å forholde seg til seg selv med tanke på at de i forrige uke sa at de ikke ville være med på å stoppe noen returer til Afghanistan, og nå altså er på glideflukt inn i den fuglekassa. Ære være, det er bra at det finnes en betydelig opposisjon i Senterpartiet som har et hjertelag som går utover et års feiltrinn.

Vi vedtar i dag at vi skal innføre sårbarhetskriterier, som vi egentlig ikke helt vet hva er, og som egentlig ligger til komitébehandling. De fire forslagene som Ven-

stre har lansert, som vi ikke fremmer i dag, kommer vi i hvert fall til å fremme inn i den komitébehandlingen. Det er bl.a. forslag om å gjeninnføre et krav om at det må være «rimelig» å henviser en asylsøker til internflukt i trygge deler av hjemlandet.

Vi ber også regjeringa om å ta initiativ til å etablere et felles nordisk landinfo. Det var jo litt av debatten som kom i kjølvannet av utenriksministerens redegjørelse i forrige uke: Hva er det en legger vekt på, og er det mulig å samordne ressurser og samkjøre de nordiske landenes landinfo? Det er jeg helt sikker på er en debatt som Nordisk råd gjerne er med på, og som kanskje også er en effektiv utnyttelse av felles ressurser, men som Stortinget bør ta stilling til.

Det er godt kjent at Venstre ikke vil ha midlertidig opphold for enslige mindreårige, så vi får se om det er noen vilje til å flytte seg på det. Men så sier også representanter fra regjeringspartiene her at de som kommer, er så ressurssterke. Hvorfor bruker ikke regjeringspartiene da noe i forslaget til statsbudsjett på innsats for å spore disse ressurssterke familiene og få til frivillige returer? Da bør også Arbeiderpartiet og Senterpartiet bli med på debatten: Hva er det vi tilbyr dem som er her, før de skal ut, som tjener både dem selv og Afghanistan?

Kristin Ørmen Johnsen (H) [12:15:21]: Asylpolitikken må være forutsigbar og ikke en berg-og-dalbaneløp, alt ettersom antallet ankomster øker eller avtar. Etter debatten i dag stiller jeg meg spørsmål om hvorvidt asylpolitikken til Arbeiderpartiet ligger fast. Jeg ble i tvil da Martin Kolberg egentlig sender signaler om en liberalisering og bruker begreper som «moral». Men det betenkelige i denne saken er at vi får saken over bordet, en type hastebehandling. Nei, Høyre fraråder ingen bred debatt, slik representanten Lauvås ga inntrykk av, men det vi ikke ønsker, er en hastebehandling. Vi ønsker en debatt etter at saken har vært i komité, har vært på høring, og vi får en vurdering av de ulike forslag. Det er en grundig debatt.

Dersom Arbeiderpartiet hadde ment at den politikken som er ført, er uansvarlig – noe jeg oppfattet representanten Lauvås si – hvorfor i all verden foreslår ikke Arbeiderpartiet et ordinært Dokument 8-forslag? Stortinget har vært i sesjon i over en måned. Hvorfor i all verden kommer dette fem på tolv, nærmest i en nattetime? For meg smaker det rett og slett av panikk.

Jeg er egentlig mest urolig for de forhåpninger som nå gis til dem som har fått avslag, og som man nå skal vurdere sakene til på nytt, etter kriterier som vi egentlig ikke kjenner til. Det feires sikkert av noen i dag, men jeg tror det blir desto verre for noen av dem som får avslag nok en gang. Det vil være å gi disse en tilleggsbelastning.

Til representanten Lysbakken, som mente at mine statsvitenskapelige kunnskaper var sviktende, vil jeg si at når det gjelder instruks, har departementet alltid hatt mulighet til å instruere UDI. Departementet har vel ikke for vane å komme til Stortinget hver gang de har gitt UDI en instruks. Vi har i asylforliket gitt mulighet også for departementet til å instruere Utlendingsnemnda. Det jeg mener, er at når Stortinget skal gå inn i den enkelte instruks og legge føringer, er det et brudd.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [12:18:40]: De siste dagers debatt fikk meg til å huske en sak fra da jeg var nyvalgt stortingsrepresentant i 2005. En enslig mindreårig asylsøker i min kommune skulle sendes ut av Norge etter fire år, til tross for en pågående borgerkrig i hans land.

Kommunen gikk til søksmål mot staten og tapte i alle instanser. Grunnlaget for stevningen var påstander om at man ikke tok hensyn til barnets beste, at det var i strid med FNs barnekonvensjon og anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger. Prosessen varte i flere år, og kommunen ga gutten gang på gang falske forhåpninger.

Saken verserte i media i årevis, og det var påfallende å lese at alle problemstillinger som den saken omhandlet, er identiske med det vi diskuterer i dag. Arbeiderpartiets Bjarne Håkon Hanssen, som var ansvarlig statsråd på den tiden, svarte det samme den gang som de svar som gis nå. Dette er altså en problemstilling som vi har slitt med i årevis. Innvandringsregulerende hensyn, fokus på beskyttelsesbehov og de signaler som sendes til andre foreldre, var styrende også den gangen.

Det er stor forskjell mellom flyktninger og andre migranter. For å bevare asylinstituttet og for å bevare evnen til å ta imot mennesker med beskyttelsesbehov må vi opprettholde behov for beskyttelse som et viktig kriterium. Dette er og har alltid vært Fremskrittspartiets ståsted, og grunnen til denne evige diskusjonen er selvfølgelig at dette ikke er alle partiers syn.

Det jeg alltid har savnet i denne debatten, er at vi ikke er mer opptatt av å få bukt med praksisen med å sende barn alene halve kloden rundt. Alle er enige om at de fleste vil få et bedre liv i Norge, og de fleste er nok enige om at det er brutalt å sende tilbake en som har brukt så mye penger og risikert både liv og helse for å komme til Norge. Men jeg som fulgte saken i egen kommune gjennom det første tiåret i 2000, var også den gang opptatt av viktigheten av å ikke oppmuntre flere foreldre til å bruke det lille de hadde, for å utsette egne barn for slike farer.

Så hører det med til historien at man aldri fant foreldrene til denne gutten heller, men han ble likevel sendt tilbake til borgerkrig.

Andre europeiske land har ikke stoppet utsending til Afghanistan, og en grundig vurdering av sikkerheten der er helt nylig gjort på nytt her i Norge. Fremskrittspartiet vil ikke påberope seg å ha mer kunnskap om forholdene i Afghanistan enn fagmiljøene som er satt til å ta disse vurderingene, og vi vil derfor ikke være med på å sette slike saker som omhandler Afghanistan, på «hold» nå.

Historien har vist oss at det er krevende for mennesker stadig å bli gitt falske forhåpninger, og at signaleffekten ikke må undervurderes.

Hans Andreas Limi (FrP) [12:22:04]: For knapt en uke siden fikk Stortinget to grundige redegjørelser om situasjonen i Afghanistan og de vurderingene som gjøres av Utlendingsdirektoratet i forbindelse med returer til Afghanistan av det som i utgangspunktet er enslige mindreårige asylsøkere, og som først returneres når de har fylt 18 år. Det var en påfølgende debatt, og det kom ganske umiddelbart etter debatten også en avklaring fra både Arbeiderpartiet og Senterpartiet om at de ikke ville stemme for forslagene til SV om en hastebehandling i Stortinget. Det var i og for seg ikke så veldig oppsiktsvekkende, i og med at det allerede var levert inn forslag om samme tema til ordinær behandling i Stortinget.

Man kan jo spørre seg: Hva er det som har skjedd? Hva er det som har skjedd i løpet av disse dagene som har ført til at både Arbeiderpartiet og Senterpartiet nå – først sent i går kveld og med en avklaring i dag tidlig – må fremme egne forslag til umiddelbar behandling og vedtak i Stortinget, uten forutgående saksbehandling, uten komitébehandling og uten å sikre den forutsigbarheten og den gode saksbehandlingen som jeg trodde spesielt Arbeiderpartiet var opptatt av? Representanten Lauvås sa at nå var det tvingende nødvendig, men han utdypet ikke hvorfor det var tvingende nødvendig. Men det var i hvert fall viktig å kritisere Fremskrittspartiet fordi vi har påpekt hva som kan bli konsekvensene av de politikendringene som det nå ligger an til at Stortinget gjennomfører, og at Stortingets flertall slutter seg til. Det må være lov å påpeke at politiske vedtak kan ha noen negative konsekvenser, også basert på det som er historiske fakta.

Det er slik at de forslagene som nå sannsynligvis får flertall i Stortinget – forslagene fra Arbeiderpartiet – kan føre til lengre saksbehandling, og de kan gi mange mennesker falske forhåpninger. Og det er et paradoks at Senterpartiet, som har prøvd å profilere seg på en streng innvandringspolitikk, velger å støtte denne politiske endringen fra Arbeiderpartiet. Det man i realiteten gjør, er å endre regelverket. Det betyr at forutsigbarheten for forvaltningen endres. Det regelverket som håndheves av forvaltningen i dag, er jo basert på et flertall i Stortinget.

get. Når man endrer regelverket, endrer man også den forutsigbarheten, og det betyr at man i realiteten da overstyrer det som forvaltningen baserer sine individuelle vedtak på.

Så kan man selvfølgelig nyansere hva de reelle konsekvensene av forslagene til Arbeiderpartiet er. Uansett vil det skape en endret situasjon, og vi får en endring i asylpolitikken uten at vi har hatt en grundig saksbehandling og komitébehandling i Stortinget. Det er veldig uheldig.

Ole Mic Thommessen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Sylvi Listhaug [12:25:35]: Representanten Aasrud var inne på at man lenge var bekymret for en kraftig vekst i antallet midlertidige tillatelser til enslige mindreårige. Da er jo spørsmålet: Hvorfor i all verden har man ikke da gått om en ordinær behandling? Partiet har allerede levert inn et forslag som ligger der, klart til komitébehandling. Representanten Lauvås var inne på at han mente det måtte være tungt å få stortingsflertallet mot seg. For mitt vedkommende synes jeg det er mer bekymringsfullt at Arbeiderpartiet nå ser ut til å gå i retning av SVs asylpolitikk. For landet er jeg bekymret for det.

Så til representanten Gahr Støre: Når det gjelder den instruksjonen som man her peker på som det store problemet, har vi sett litt på hvor mange av de midlertidige tillatelsene som kom etter at denne instruksjonen ble gitt i mars i år. Der er det i overkant av 130. I perioden fra 1. oktober til denne instruksjonen ble gitt, ligger det på ca. 400 midlertidige tillatelser. Det er greit å ha med seg når man nå mener at det er denne instruksjonen som er problemet.

Det videre spørsmålet er da: Hvilke endringer vil man gjøre? Det jeg forstår ut fra det representanten Gahr Støre sier – og han er den eneste som har kommentert hvilke endringer man er ute etter – mener man at det skal legges større vekt på hvilket nettverk man har i hjemlandet. Jeg understreker «større vekt». Jeg har ikke hørt at noen har sagt at man skal legge avgjørende vekt på det. Jeg har heller ikke registrert at noen mener det skal gjøres forskjell på 16-åringer og 17-åringer, men at man legger til grunn en individuell behandling. Disse tingene er viktige for meg å ha klart for meg i oppfølgingen av dette vedtaket.

Videre er det interessant å vite: Hvor mange midlertidige tillatelser kan man leve med? Hvor mange er for mange? Det er jo ikke sånn at man kan sette en kvote på hvor mange midlertidige tillatelser man skal gi, men det er interessant å høre hva som er akseptabelt, og hvilke tall som ikke er det.

Jeg mener at når Arbeiderpartiet går for en liberalisering, som dette er, må man faktisk stå for det. Og når re-

presentanten Kolberg gir oss en leksjon i moral, vil vel jeg spørre om det er moral først og fremst å være opptatt av dem som har ressurser til å komme seg til Norge, mens man da glemmer resten, og når man vet at ved å redusere ankomstene til Norge, kan vi i større grad hjelpe i nærområdene. Det er faktisk sånn at i fjor kunne vi bevilge en halv milliard kroner mer, fordi det kom få, til Syrias nærområder. Dette henger sammen. Moral for meg er å kunne hjelpe flest mulig, ikke bare dem vi ser her og nå, og ikke dem som ikke har krav på beskyttelse.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [12:28:56]: Jeg tror dessverre at veldig få sitter igjen veldig opplyst etter denne debatten. Vi hadde forventet at det skulle komme klare avgrensninger og klare avklaringer fra forslagsstillerne i de forskjellige partiene av hva dette innebærer. Det har dessverre ikke skjedd.

Men uansett hvordan Arbeiderpartiet og Senterpartiet prøver å sno seg unna og skyld på andre, handler dette til syvende og sist om at man ønsker å myke opp. Det handler om at flere av dem som et bredt flertall ser på som grunnløse i dag, uten beskyttelsesbehov, vil med ny politikk få opphold i Norge. Dermed gir man opphold til flere uten beskyttelsesbehov. Det er det Fremskrittspartiet har pekt på. Det er å aktivt undergrave asylinstituttet. For det internasjonale samfunnet har ikke gjennom avtaler lagd et asylinstitutt som skal ramme dem med et svakere nettverk, eller med mangel på ressurser. Man skulle gi asyl til dem som var forfulgt. I den grad det har kommet avklaringer, har det kommet i retning av at det er ikke disse det gjelder. Det gjelder mangel på ressurser, og det gjelder mangel på nettverk. Der er Fremskrittspartiet helt uenig.

Det er litt påfallende at Arbeiderpartiet selv ikke aner rekkevidden av sitt eget forslag. Når vi peker på konsekvensene, når vi sier at signalene blir sendt til Afghanistan om at nå kan flere få opphold uten beskyttelsesbehov, er det vår skyld at det skjer – ikke de som fremmer og vedtar forslagene. Det er en ansvarsfraskrivelse som mangler sidestykke.

Jeg forstår veldig godt at statsråd Listhaug har store problemer med å vite hva en skal legge seg på, for det blir sagt at sårbarhet skal vurderes mer enn i dag. Så påpeker vi at sårbarhet blir vurdert i dag, og da sier de andre at da er det vel greit. Da må jo vi trekke konklusjonen at det ikke er noe nytt i forslaget, og at vi da kan fortsette som før. Men det vil de heller ikke.

Denne debatten har overrasket til og med meg – som helt ny representant – ganske stort. Jeg trodde vi hadde en mye grundigere saksbehandling i Stortinget før vi vedtar ting som kan få uante konsekvenser. Forslagsstillerne klarer ikke engang å forklare hva de ønsker å vedta. Når det da blir umoralsk for Arbeiderpartiet å stå for en

politikk som var moralsk i forrige uke, blir kaoset komplett. Da er jeg litt glad for at jeg ikke er statsråd akkurat nå. Men nå må de komme på banen med klare signaler.

Stein Erik Lauvås (A) [12:32:22]: Jeg registrerer at representanten Helleland er glad for at statsråden og Fremskrittspartiet framstår veldig forutsigbare – det kan vi sikkert ha en lang diskusjon om – og mener at vi er uforutsigbare. Representanten Helleland forsvarer nå sterkt Fremskrittspartiets syn og Fremskrittspartiets ståsted i asyldebatten. Høyre abdiserer i asyl- og innvandringspolitikken. Det må være smertefullt for mange i Høyre. Jeg håper i hvert fall at det er det, når det er det vi står her og hører at Høyre faktisk gjør.

Jeg registrerer også at representanten Helleland har mange gode råd å komme med til alle andre partier – inklusiv Arbeiderpartiet – men overfor Fremskrittspartiet logres det kun.

Så til representanten Ørmen Johnsen, som mener at dette er uforsvarlig, for hun vil ha en komitébehandling. Jeg inviterer henne her og nå til å komme opp på denne talerstolen og gi oss en oversikt over hva Høyre ville endre på i en komitébehandling – i hvert fall gi oss en retning på hvilke av disse forslagene Høyre ville vært med på i en komitébehandling. Det kunne vært svært interessant om representanten Ørmen Johnsen kunne redegjort litt for hva de da kunne finne på å komme til å støtte dersom dette hadde kommet i en komitébehandling. Jeg tror jeg skal svare selv: Høyre hadde ikke vært med på noe, for Høyre fortsetter logringen for Fremskrittspartiet i asylpolitikken. Slik har det altså blitt. Representantene fra Høyre må gjerne korrigere meg, om jeg har gitt feil svar.

Arbeiderpartiet står ved en streng, rettferdig og human asylpolitikk, og jeg registrerer at representanten Engen-Helgheim fortsetter ferden med å gi feil signaler om asyl- og innvandringspolitikken til et bredt flertall i Stortinget. Jeg sier det igjen: Han må være snill og slutte med det, for det blir feil.

Til slutt til statsråd Listhaug: I dag går hun på en smell, og hun har styrt dit selv.

Rigmor Aasrud (A) [12:35:23]: Først vil jeg si at jeg er glad for at det ser ut til å bli støtte til forslagene vi har levert i salen i dag. Det er bra for saken. Det er bra fordi Stortinget viser helt klart at de ikke aksepterer måten et forlik i Stortinget har vært forvaltet på.

Jeg har bare grunn til å minne forsamlingen om følgende: Vi foreslår altså ikke lovendringer. Vi står ved forliket, men vi er ikke fornøyd med måten Listhaug har forvaltet forliket på. Listhaug har hatt ubegrensede fullmakter fra Stortinget til å kunne instruere forvaltningen, og når det fra andre her i dag sies at regelverket vi nå har,

er basert på et flertall i Stortinget, gjelder altså ikke de instruksjonene som er gitt til forvaltningen.

Den instruksjonen som er gitt til forvaltningen, innskrenker skjønnnet forvaltningen har til å kunne bruke paragrafer til å gi opphold på humanitært grunnlag, på en sånn måte at vi mener det ikke er forsvarlig. I dag ber vi om at den kursen justeres.

Jeg er litt overrasket over dem som er opptatt av at man ikke har fått satt seg ordentlig inn i denne saken. Det er litt vanskelig å forstå Høyres Ørmen Johnsen, for det kunne høres ut som at om bare denne saken hadde vært til komité, kunne kanskje Høyre ha gått med på å gjøre noen endringer. Det blir veldig spennende å følge denne saken i komiteen, for det er et vell av forslag som er sendt dit. Vi ser fram til å høre om Høyres eventuelle kursendring i komiteen, for der vil man få god anledning til å komme med det.

Vi hørte Høyres Helleland fortelle hva vi var gode til i Norge. Vi var verdensmestere i både det ene og det andre. Helleland glemte et vesentlig punkt, og det er at Norge er verdensmester i tvangsreturer til Afghanistan. Det var ikke med på skrytelisten til Helleland.

Vi ønsker som sagt at sakene blir gjennomgått basert på kjente sårbarhetskriterier, men vi ønsker at de kriteriene skal vektlegges mer i forvaltningens arbeid med sakene, sånn som det står i forslaget. Vi regner med at UDI kan gjøre den jobben ganske snart, for i budsjettet har statsråden lagt opp til 6 000 ankomster til Norge, med saksbehandlingskapasitet til det. Vi har hørt at statsråden nylig har sagt at det kommer bare 3 000. Det betyr at det er rikelig med kapasitet til å gjennomføre saksbehandlingen på en svært rask måte. Inntil det er gjort, bør sakene stilles i bero, inntil sakene har fått fornyet behandling. Det er oppdraget.

Ove Trellevik (H) [12:38:39]: Eg høyrer til den gruppa som synest at dette har vore ein særdeles underleg og svært lite oppklarande debatt. Eg er ikkje vorten noko særleg klokare av debatten her i dag, og eg sit framleis med store spørsmål om kva som er rimelegheitsvilkår og sårbarheitskriterium, og kva som no skal endrast i forbindelse med dette.

Representanten Lauvås frå Arbeidarpartiet tek til orde for at ein framleis skal gje opphald til dei som treng det mest, men debatten viser eigentleg noko anna.

Representanten Asphjell seier at Arbeidarpartiet ikkje endrar politikken, men eg kan ikkje sjå nokon annan konsekvens av debatten i dag enn at politikken faktisk skal verta endra.

Det er underleg eigentleg å høyra denne debatten når ein skal vektleggja meir individuelle behov knytt til kva nettverk ein har og sårbarheit – som om det ikkje vert vurdert i dag. Er det slik å forstå at Arbeidarpartiet no

faktisk meiner at me skal senda ut mindreårige under 18 år dersom dei har eit godt nettverk og at sårbarheitskriteria på ein måte seier at dette skulle gå bra?

I dag er det ein streng praksis, og det er det som gjer at me kanskje har svært mange under 18 år som sit her med mellombels opphald.

Eg har eit spørsmål til Arbeidarpartiet: Trur Arbeidarpartiet at denne endringa av politikken, som det faktisk er, gjer at me vil få færre som kjem til Noreg og får mellombels opphald, eller vil me få fleire? Det kunne vore kjekt å få ein analyse av kva dei meiner om sin eigen politikk, og kva for konsekvensar han vil få.

Dei som sit på mellombels opphald i Noreg, kunne det sikkert vore gjort mykje meir for ved å førebu menneske på ein betre retur, slik at dei stod mykje sterkare den dagen dei faktisk vart sende heim. Eg er med på ein god debatt om kva me klarer å tilby desse ungdomane, men å lempa på regelverket i ein debatt på to timar i salen i dag, som ikkje har bringa oss noko vidare, synest eg rett og slett ikkje saka fortener.

Trond Giske (A) [12:41:12]: Som den i salen med lengst statsrådserfaring har jeg sympati med Sylvi Listhaug. Det er vanskelig å være statsråd. En skal tolke Stortingets vedtak, merknader, debatter. En skal forholde seg til samfunnet rundt som er i forandring. Det er krevende. Det som er fint, er at det er en frivillig jobb. En kan slutte å være statsråd dersom en synes det blir for vanskelig. Men jeg kan opplyse Sylvi Listhaug om at hittil har ingen konflikt mellom en statsråd og stortingsflertallet endt med at Stortinget går. Det er en statsråds grunnleggende plikt å prøve å gjennomføre den politikken som Stortinget vedtar. Som oftest ender det med at man slutter i den jobben hvis man ikke behersker det.

I budsjettet for 2018 er det anslått en ankomst på 6 000 asylsøkere i 2018. UDIs tall etter at budsjettet var ferdigstilt, er at det kommer til å komme 3 000. Om så alle de som får sakene sine revurdert, får bli, fører det til at nedgangen blir bare 45 pst. i stedet for 50 pst. i forhold til det opprinnelige anslaget i budsjettet. Mitt spørsmål til statsråden er: Hvor mye mer må asylstrømmen til Norge gå ned for at statsråden synes det er forsvarlig?

Det er ikke disse 200–300 ungdommene som avgjør om norsk asylpolitikk står fast eller ikke, om den er forutsigbar eller ikke, om det er bred enighet. Tvert imot er det vel mange i Stortinget som opplever at det at de endringene vi gjorde i forliket, fikk denne konsekvensen, var noe statsråden hadde unnlatt å informere Stortinget om, noe som var ukjent for Stortinget da dette vedtaket ble gjort. Instruksjonen som ble gitt, var også ukjent for Stortinget da disse forlikene ble inngått. Nå

retter Stortinget dette opp for å få en mer forutsigbar politikk i tråd med det vi vedtok.

Noen av forslagene ble ikke vedtatt da Listhaug fremmet dem. Da spådde Listhaug at det ville føre til en ny strøm av flyktninger. Det var en feil spådom. Hvorfor skal vi ha større tillit til at de spådommene hun nå kommer med, at 200–300 får sakene sine vurdert på nytt, skal føre til en økt strøm? Det er vanskelig å forholde seg til.

Arbeiderpartiet mener det er bra for Norge å ha en bred enighet om asyl- og innvandringspolitikken. Den statsråden som er satt til å forvalte dette, gjør det vanskelig å ha en slik bred enighet. Hun mistolker, feiltolker, feilinformerer, slik at hun egentlig undergraver muligheten for en slik bred enighet. Det er synd, for Stortinget trenger en slik bred enighet, og jeg håper at statsråden kan følge opp det. Hvis ikke må Stortinget på et eller annet tidspunkt spørre seg om man er tjent med en statsråd som undergraver muligheten for bred enighet.

Heidi Greni (Sp) [12:44:34]: Senterpartiet står fast på asylforliket, selv om noen her i salen prøver å skape inntrykk av noe annet. Dette er ikke omkamp på asylforliket, dette er bare en presisering av at vi ikke aksepterer at de forutsetningene som Stortinget satte for asylforliket, blir satt til side. Forutsetningen om at terskelen for opphold på humanitært grunnlag ikke skulle senkes, har ikke statsråden fulgt opp.

Vi tok initiativ til et asylforlik fordi vi ønsker en forutsigbar politikk. Regjeringen har dessverre ikke fulgt opp det. Endringene vi vedtar i dag, er kun en presisering av at forutsetningene skal følges opp, og at vi ikke aksepterer at det gis instruksjoner som er i strid med det som var Stortingets forutsetning.

Så var Venstre oppe og sa noe sånt som at Senterpartiet var dratt baklengs inn i fuglekassa til Arbeiderpartiet. Det er vi overhodet ikke. Senterpartiet gjør sine vedtak og beslutninger på selvstendig grunnlag. I går kveld signaliserte Senterpartiet at det var uaktuelt for oss å være med på den formuleringen som lå i forslag nr. 7. Der lå det en formulering om at sakene skulle stilles i bero. I morges ble det fremmet et annet forslag der det sto at det ikke skulle effektueres. Det syntes vi også var for dårlig innrammet. Det endelige forslaget, som nå er tydelig på at det ikke skal effektueres før denne sårbarhetsvurderingen er gjort, er et forslag som Senterpartiet kan være med på. For det er stor kapasitet i forvaltningen. Forvaltningen sitter med den kunnskapen de trenger for å gjennomføre dette, og det er opp til statsråden og forvaltningen å prioritere og ta de sakene først som er de som står først for retur. Dette er noe som kan gjennomføres raskt, og som ikke skal være en stor utfordring for forvaltningen.

Alle skal få bli, er det noen som hevder. Nei, alle skal absolutt ikke få bli. Hele prinsippet for asylinstituttet er at de som får opphold, får bli, og at de som får avslag, også etter at sårbarheten er vurdert, skal returneres raskt. Det er utrolig viktig.

Engen-Helgheim sa at dette med sårbarheten var å slå inn åpne dører. Listhaug fulgte opp med at disse vurderingene gjøres jo i dag. Hvis det er sånn at begge disse påstandene stemmer, må jo dette være veldig enkelt, for da er det bare å foreta den vurderingen og synliggjøre og bekrefte at den vurderingen er foretatt. Men hvis det ikke stemmer at det blir gjort i dag, skjønner jeg at det kanskje kan være mer uvisshet på hva det er som skal gjøres.

Statsråd Sylvi Listhaug [12:47:53]: Representanten Lauvås sa at vi går på en smell. Det er jo fristende for oss utenforstående å si at det ser ut som om det er ledelsen i Arbeiderpartiet som har gått på en smell, og at man lar seg lede av asylopprøret som har pågått, der SV har ledet an. Det har skjedd en snuoperasjon på få dager.

Så til representanten Aasrud sitt innlegg. Hun sier at saker skal stilles i bero. Nå er det sånn at disse sakene som det henvises til her, er ferdigbehandlet. Derfor vil jeg tro at det man mener, er at man skal stille i bero uttransporten av disse personene som skal få sine saker vurdert på nytt – voksne menn som skal vurderes etter et enslig mindreårig-regelverk.

Det andre er disse sårbarhetskriteriene. Jeg har ikke hørt noen har tatt til motmæle mot at det man mener her, er at det skal vektlegges mer, at det ikke skal legges avgjørende vekt på disse kriteriene. Jeg har heller ikke hørt noen som har sagt at det skal være forskjell på 16 og 17 år. Da legger jeg til grunn at det er det man mener i denne salen.

Så til representanten Giske. Jeg tror at i den lange perioden som han har vært statsråd, har han aldri opplevd manglende saksbehandling i denne typen saker. Det finnes ingen merknader som kan tolkes, og det er derfor jeg har vært veldig opptatt av å få en avklaring fra denne talerstolen fra forslagsstillerne på hva som ligger i forslaget. Nå har jeg selv satt fram noen punkt på hva jeg tolker ut ifra det som er sagt fra denne talerstolen.

Det er også sånn at det man advarte mot i forbindelse med innstrammingene var at vi ville få en veldig stor grad av familiegjenforening til Norge. Man ser av tallene at den er svært høy, og at den kommer til å holde seg høy i årene som kommer. Det er et faktum at vi har tatt imot og gitt opphold til nesten 80 000 personer i Norge bare siden 2012 – flyktninger og familiegjenforenede til flyktninger. Vi har enorme utfordringer med å lykkes med integreringen. Før den perioden kom det også mange.

Derfor handler dette om bærekraften i vår velferdsmodell og hvilke regelverk og hvilke signal vi skal sende ut. Det er ikke sikkert at disse ungdommene fra eller til i utgangspunktet er dem som velter lasset, men det vil sende signal om at Norge myker opp, og det er det jeg er bekymret for. Så kan man ikke si at vi ikke skal si at det er det man gjør. Man må jo stå for sine valg når man velger å endre regelverket slik som man gjør nå. Men jeg skal etter denne litt forvirrende debatten gjøre mitt beste for å følge opp det jeg tror etter denne debatten er intensjonen i Stortingets vedtak.

Hadia Tajik (A) [12:51:11]: Innvandrings- og asylpolitikken til Arbeiderpartiet er streng, rettferdig og human. Dei forslaga som me har til endringar i dag, gjeld for ei avgrensa gruppe med einslege mindreårige asylsøklarar, altså dei av desse som har vortne vist til internflukt. Me føreslår bl.a. meir vekt på vurderinga av mangel på nettverk og/eller ressursar enn det ein har i dag. Det er ikkje så vanskeleg å forstå. Så føreslår me òg at ein fjernar ein instruks som reduserer omsynet til mangel på nettverk og ressursar. Det er heller ikkje så vanskeleg å forstå.

Så ser me at Framstegspartiet og Høgre gjer eit poeng ut av at dei ikkje forstår dette. Det får me eigentleg ikkje gjort noko med. Eg får berre konstatera at Stortingets fleirtal forstår det og etter alt å døma sluttar seg til dette i dag. Det er bra. Det er i så fall ein nødvendig korleksjon av ein statsråd og ei regjering som har tynt grensene for Stortingets vilje i sine instruksjonar av underliggjande etat.

Me har i dag òg fått høyra at forslaga frå Arbeiderpartiet er ei liberalisering, samtidig som dei slår inn opne dører, og samtidig som dei ikkje er til å forstå. Den kritikken er ganske schizofren, sjølv til Framstegspartiet å vera. Det er ikkje mogleg – eg vil seia sjølv ikkje for ørnen blant parti – både å liberalisera, slå inn opne dører og vera uforståeleg samtidig. Det er nesten ei oppgåve som er for stor for oss.

Så Framstegspartiet – og Høgre – ser ikkje ut til å veta kva for bein dei skal stå på. Dei framfører ein kritikk av Arbeiderpartiet for kritikkens skyld. Det er ikkje verdig eit parti som hevdar at dei vil ta ansvar for landet. Då gjer opposisjonen det, når det trengst.

Me har òg forstått av denne debatten i dag at for Framstegspartiet er suksesskriteriet for innvandrings- og asylregelverket at det kjem færrast mogleg personar til Noreg, punktum. For Arbeiderpartiet er suksesskriteria for eit velfungerande innvandrings- og asylregelverk sjølv sagt at me har kontroll på grensene våre, men òg at dei som har krav på opphald, får vera, at dei som ikkje har krav på opphald, vert transporterte ut, og ikkje

minst at dei aller mest sårbare av dei som kjem hit, får ei særskild vurdering av si sårbarheit.

Presidenten: Representanten Ketil Kjenseth har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ketil Kjenseth (V) [12:54:07]: Det viktigste vi gjør i dag, er å ta oss noe tid, og den tida håper jeg vi bruker godt. For det er, som representanten Tajik var inne på, forvirring i mange partier her.

Jeg må ha en stemmeforklaring, for Venstre kommer til å stemme for alle de sju forslagene til slutt, til tross for at jeg er skeptisk til forslagene nr. 4, 5 og 6 – og det er nettopp bekymringen for at vi leder oss inn i noe som blir vanskelig å tolke. Arbeiderpartiet ønsker økt internflukt, altså flere ut, men ved å innføre en type sårbarhetskriterier som vi per i dag strengt tatt ikke vet hva innebærer. For Venstre er målet å få gjeninnført rimelighetsvilkårene. Det er mye tydeligere kriterier for hvem som skal få bli og ikke.

Jeg håper vi ikke har sett en maktdemonstrasjon i dag som vil omfatte bare ca. ti personer. Det er ikke Stortinget verdig. Det er kanskje en spurtseier på en transportetappe, men det er nå klatreetappen starter, og den må også Arbeiderpartiet bli med på.

Jonas Gahr Støre (A) [12:55:26]: Jeg synes dette egentlig har vært en god debatt, og jeg synes slutten nå begynner å ligne på det den bør være. Vi hører en statsråd si at hun får i oppdrag å tolke et vedtak i Stortinget. Jeg er av dem som tror at det kommer statsråden til å klare utmerket godt, og at hun har et embetsverk og en forvaltning som skal hjelpe henne med det.

Det har vært snakk om snuoperasjon her. La meg bare si for Arbeiderpartiets del: Vi sa i forrige uke nei til en total stans av uttransportering av alle til Afghanistan. Vi har fremmet forslag om sårbarhetskriterier. Det lå i vårt landsmøtevedtak, det ligger i komité. Det vi legger fram i dag, er noe omgivelsene burde ha visst, hvis de fulgte med på vårt landsmøte – det tror jeg mange gjorde – i april. Så det er konsistens i det vi nå gjør.

Tilbake til saken. Dette er ikke en liberalisering av asylpolitikken. Vurdering av om en har krav på opphold, ligger fast. Men det er det som min kollega Marit Arnstad sa, en presisering av forliket. Det er å ta behørig hensyn til de mest sårbare og vektlegge det i større grad. Jeg synes at statsråden har fått mange anledninger til å få en presisering av det. Så kommer spørsmålet: Hvor mange skal da få midlertidighet? Vi angir ikke en slik prosentandel, men vi sitter jo og ser på at den har gått fra 5 pst. til 40–50 pst. Vi er litt urolige over det og har gjort det på denne måten for å sørge for at det blir håndtert på en ansvarlig måte.

Så vil jeg – jeg skal være ironisk – anerkjenne Fremskrittspartiets talspersoner. Det er ekte vare, det er ren profil. Det er en kraftig ordbruk i denne saken som markerer partiets standpunkter. De er til å kjenne igjen. Når vi ønsker å ha et utvidet skjønn i vurderingen av de mest sårbare, får vi høre at det vil få uante konsekvenser for Norge.

Høyre er jeg mer overrasket over. De samtykker, de går god for ikke bare politikken, men også – på et beskjemmet vis – retorikken. Det synes jeg er påfallende i denne debatten.

La meg så legge til en ting som også undrer meg, på slutten. Det er følgende: Jeg har oppfattet det slik at Venstre og Kristelig Folkeparti subsidiært vil stemme for våre forslag, men hvor var Venstre og Kristelig Folkeparti i denne debatten? Representanten Kjenseth har holdt innlegg, og det var ett innlegg fra Kristelig Folkeparti, men jeg synes det er underlig at når vi har den første store, virkelig omfattende, debatten om asyl i denne sal på egentlig halvannet år, er de to partiene nesten fraværende. Jeg skjønner også det, for det er to partier som enten kanskje har det ene beinet på vei inn i regjering, eller har forlik og regjeringsforhandlinger. Men det sier noe om hva det tette kompaniskapet egentlig vil ha å si for en profil.

Våre forslag er referert, de er tatt opp i salen, og jeg håper de vil få flertall. Så skal vi kunne bistå i god dialog med regjeringen til at de blir tolket rett, på en måte som er Norge verdig.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [12:58:41]: Bakgrunnen for det forslaget vi behandler, er det faktum at alle rapporter, også Landinfos, viser at Afghanistan har blitt farligere. Så har regjeringen, som har det politiske ansvaret, strammet inn på en slik måte at man vurderer det som trygt. Da må Stortinget ta ansvaret for at terskelen for disse vurderingene er rett. Det er det SV har ønsket å ta initiativ til, og vi er glad for at flere nå ser at det er behov for en justering av kursen.

Fullmaktene til å stramme inn uten Stortingets godkjenning sto alle partier, bortsett fra SV og Miljøpartiet De Grønne, bak. Nå tror jeg partiene har betenkt seg. Derfor håper jeg at disse fullmaktene kan fjernes under den behandlingen som kommunalkomiteen nå skal ha, og at vi kan gå igjennom alle disse punktene, slik at vi faktisk sikrer at Norge ikke returnerer noen til risiko for forfølgelse og fare.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget er klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt syv forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 3, fra Ketil Kjenseth på vegne av Venstre
- forslagene nr. 4–7, fra Rigmor Aasrud på vegne av Arbeiderpartiet

Presidenten vil først vise til Innst. 487 S for 2016–2017 om endringer i forretningsordenen § 30 andre ledd, som Stortinget vedtok 21. juni i år. Endringen innebærer at innstillinger ved representantforslag nå normalt vil gå ut på at forslag vedtas eller ikke vedtas, og altså ikke vedlegges protokollen.

Så til representantforslaget fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget har ikke vært behandlet i komité og har derfor ingen innstilling.

Selve representantforslaget vurderes som det mest vidtrekkende og vil derfor votes over først. Deretter votes det over de øvrige forslagene.

Forslaget i Dokument 8:56 for 2017–2018 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å iverksette umiddelbar stans i all assistert retur og tvangsretur av asylsøkere til Afghanistan frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018).»

Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 87 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.10.20)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart stoppe tvangsreturer til Afghanistan av asylsøkere som var under 18 år ved ankomst til Norge, fram til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018).»

Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 90 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.10.48)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart stoppe tvangsreturer til Afghanistan av asylsøkere som var enslige mindreårige ved ankomst til Norge, fram til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018).»

Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 91 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.11.16)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å iverksette umiddelbar stans i tvangsretur til Afghanistan, av asylsøkere som var enslige mindreårige da de kom til landet og som fortsatt oppholder seg her, frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018).»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 96 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.11.42)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppheve GI-02/2017 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 – enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflukt.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget. Venstre og Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Voteringstavlene viste at forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 63 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.12.13)

Rigmor Aasrud (A): (fra salen) Det ble feil i stemmegivingen.

Presidenten: Da tar vi voteringen om igjen.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 66 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.13.16)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 5, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig sørge for at mangel på omsorgspersoner, nettverk og/eller ressurser til å etablere seg i internfluktområdet skal ha betydning ved vurderingen av om det for enslige mindreårige asylsøkere skal gis ordinær tillatelse etter utlendingsloven § 38.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget. Venstre og Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 66 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.13.45)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle saker med vedtak fra og med 1. oktober 2016 og frem til i dag, som gjelder enslige mindreårige asylsøkere som er henvist til internflukt og som har fått midlertidig opphold, blir vurdert på nytt. Instruks GI-02/2017 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 – enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflukt, oppheves med virkning for vurderingen av disse sakene. Endringen, om at mangel på omsorgspersoner, nettverk og/eller ressurser til å etablere seg i internfluktområdet skal ha betydning ved vurderingen av om det for enslige mindreårige asylsøkere skal gis ordinær tillatelse etter utlendingsloven § 38, skal gis virkning for vurderingen av disse sakene.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget. Venstre og Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 66 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.14.18)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 7, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle saker med vedtak fra og med 1. oktober 2016 og frem til i dag, som gjelder enslige mindreårige asylsøkere som er henvist til internflukt og som har fått midlertidig opphold, ikke effektueres før sakene er behandlet på nytt.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 66 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.14.47)

Sak nr. 2 [13:15:05]

Referat

1. (130) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbekk og Nicholas Wilkinson om bilstøtteordning også for dem som ikke har inntektsgivende arbeid eller er i utdanning (Dokument 8:54 S (2017–2018))
2. (131) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigrid Simensen Ilsøy, Heidi Greni, Nils T. Bjørke og Åslaug Sem-Jacobsen om forbedringer av hjelpemiddelformidlingen (Dokument 8:57 S (2017–2018))
3. (132) Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å forby innleie fra bemanningsbyråer i byggebransjen i Oslofjord-området (Dokument 8:58 S (2017–2018))
4. (133) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Hadia Tajik, Svein Roald Hansen, Lise Christoffersen og Jonas Gahr Støre om midlertidig forbud mot innleie (Dokument 8:59 S (2017–2018))
Enst.: Nr. 1–4 sendes arbeids- og sosialkomiteen.
5. (134) Endringer i diskrimineringsombudsloven mv. (Prop. 10 L (2017–2018))
Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
6. (135) Prop. 1 S Tillegg 1 (2017–2018)) Endring av Prop. 1 S (2017–2018) Statsbudsjettet 2018 (saldering mv.) Budsjettkapitlene i Prop. 1 S Tillegg 1

(2017–2018) foreslås fordelt på rammeområder og sendt de respektive komiteer i samsvar med Stortingets vedtak om fordeling til komiteene i Innst. 18 S (2017–2018)

Enst.: Sendes finanskomiteen.

7. (136) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Liv Signe Navarsete, Knut Arild Hareide, Ola Elvestuen, Abid Q. Raja, Willfred Nordlund, Audun Lysbakken og Mona Lill Fagerås om ny gjennomgang av kostnadene og konsekvensene knytt til nedlegginga av Andøya flystasjon (Dokument 8:53 S (2017–2018))
8. (137) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anniken Huitfeldt, Martin Kolberg, Eirik Sivertsen og Jonas Gahr Støre om en oppdatert gjennomgang av kostnadene knyttet til samlingen på Evenes av de maritime overvåkningsflyene og den framskutte kampflybasen (Dokument 8:55 S (2017–2018))
Enst.: Nr. 7 og 8 sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten: Dermed er sakene på dagens kart ferdigbehandlet. Ber noen om ordet før møtet heves? Så synes ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.16.

